

Vaqif Hüseynov

Mənə vaxt verin
(II e-Kitab)

08.07.2012

www.kitabxana.net

Yeni Yazarlar və Sənətçilər Qurumu – Aydın Xan (Əbilov)

www.kitabxana.net

Milli Virtual Kitabxananın təqdimatında

Vaqif Hüseynov Mənə vaxt verin (II e-KİTAB)

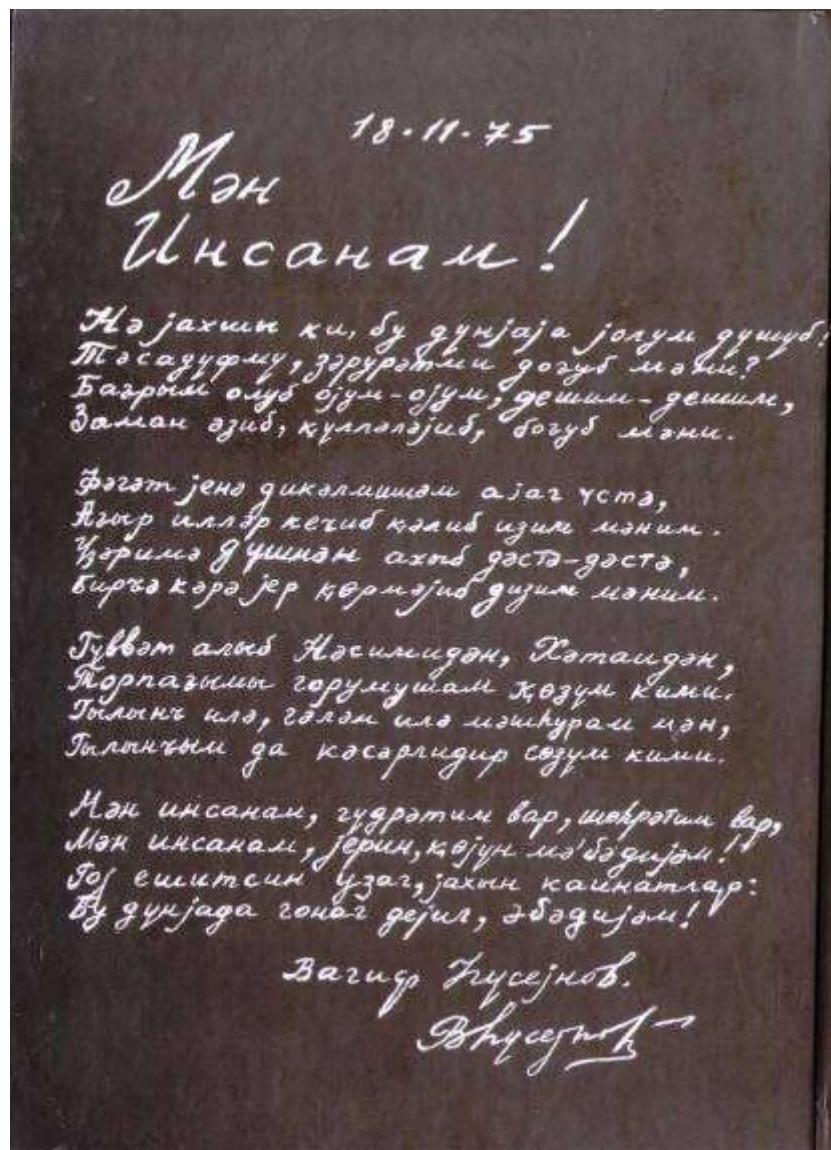
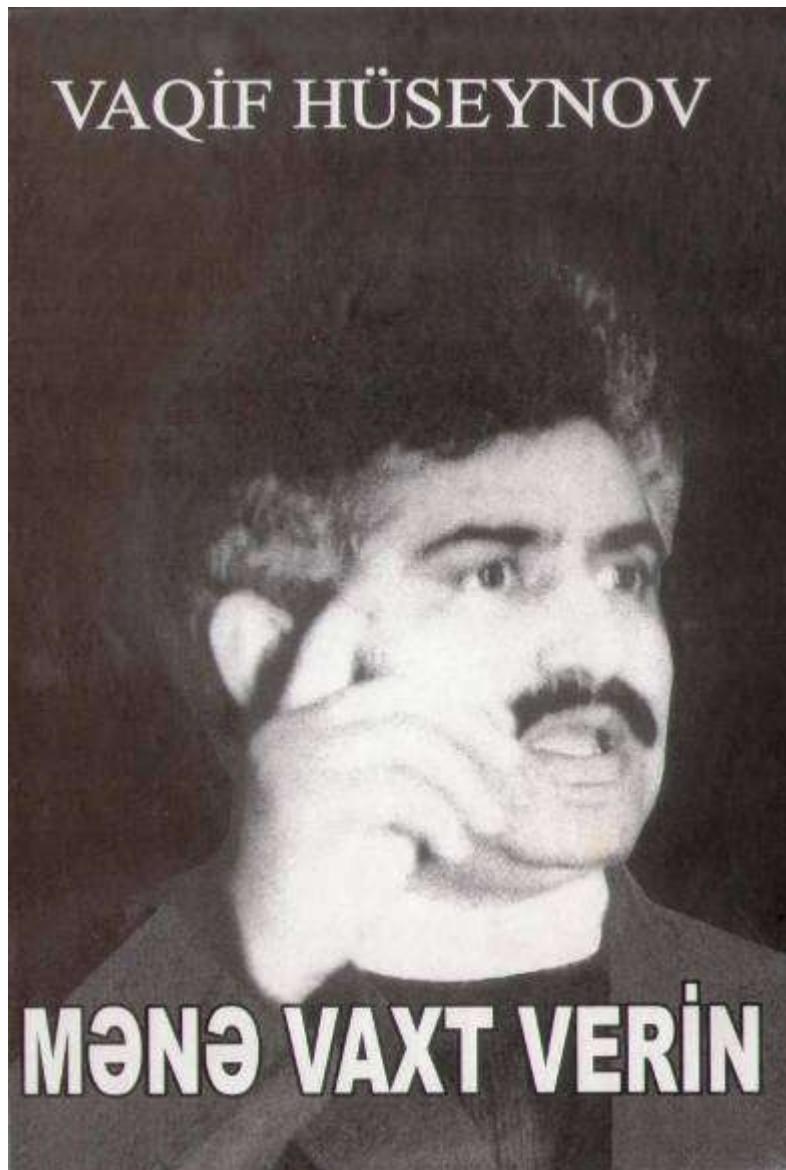
Həyatdan vaxtsız köçmüş, vaxtilə respublikamızın güney bölgəsinin ədəbi prosesində fəallığı ilə seçilərək istedadlı yaradıcı gəncləri üzə çıxaran, gözəl lirik və satirik şeirlər müəllifinin elektron kitabı. Kitabın araya-ərsəyə gəlməsində yardımı olan hər kəsə, xüsusən Araz Gündüzə və Xalidə Vaqifqızına xüsusi minnətdarlıq...

YYSQ - Milli Virtual Kitabxananın e-nəşri – XATİRƏ silsiləsi N 2 (38 - 2012)

Virtual redaktoru və e-nəşrə hazırlayani: Aydın Xan (Əbilov) - yazar-kulturoloq

YYSQ - Milli Virtual Kitabxana

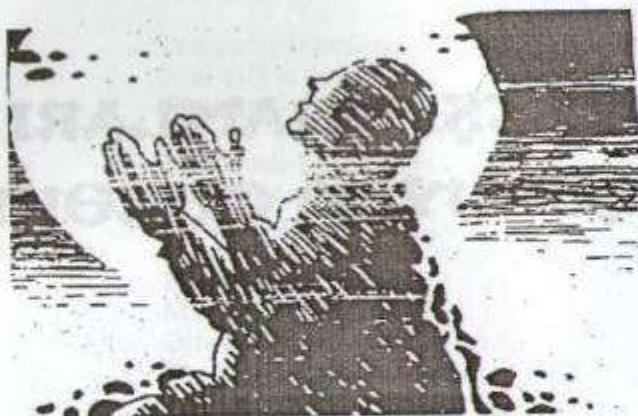
Bakı – 2012

VAQÍF HÜSEYNOV

**MƏNƏ VAXT
VERİN**

Bakı – "Nurlan" – 2006

YAXŞI ADAMLARI QORUYAQ GƏRƏK!

I

Yaxşılı-yamanlı dünyam varımdır!
Yaxşilar itibdir pislər içində.
Elə bu günah da yaxşılardır,
Yaxşilar pisləri gizlər içində.

Pislər yaxşıların kölgəsinə cəm,
Yaxşı pis başına yiğisir, Allah!
Yamanlıq yaxşılıq ölkəsinə cəm,
Bu hansı məntiqə sığışar, Allah!

Yerə yapışıbdır sanki göy tağı,
Oynaya bilmirik indi "Qaytağı",
Niya gözümüzə görünüşün axı
Göy-sarı, al-yaşıl, qara-ağ gərək?
Yaxşı adamları qorumaq gərək!

II

Pul üstə qarıldar qarğalar indi,
Yenə bacarana can qurban olur.
Başqa geyimdədir ağalar indi,
Hər quldur çevrilib bir sarban olur.

Karvanı talamaq şəkli dəyişib,
Bir baxın, tox toxdur, ac acdır yenə.
O şəxs ki, sarbana gedib gəyişib,
O şəxsin bazarı rəvacdır yenə.

Vaqif Hüseyinov

Yaxşılıq köçəri, qərib, ötəri,
Yamanlıq əbədi, bərhəqq, bəşəri.
Nə üçün Adəmdən, Sədiden bəri
Dizə çökdürməsin şoru yağ gərək?
Yaxşı adamları qoruyaq gərək!

III

Geyimlə çəkilmir adamlar başa,
Köhnə arşınları zaman əyibdir.
Ağlın işləsə də xəncəri daşa,
Onu pul, vəzifə üstələyibdir.

İndi vəzifəyə sülenən min-min,
Ondan da artıqdır sərvətin hökmü.
Niyə bu Yer adlı planetimin
Sütunu əyilmir, binası çökmür?

Ömür-gün çəsnisi - qaralı-ağlı!
Gündüzün ovsarı gecəyə bağlı.
Bu yalan dünyada zəkəni, ağlı
Çıraqla axtarib-arayaq gərək!
Yaşlı adamları qoruyaq gərək!

IV

Dünyanın əşrəfi sayılır insan,
Əcləflər, alçaqlar, rəzillər necə?
Tutaq ki, gözəldir bu gün bu dövran,
Ağır illər necə, nəhs illər necə?

Bəlkə əzabı da toy-bayram bilək?
Xeyirxah zənn edək zalimi bəlkə?

Mənə vəxt varıv

Şahlıq taxtındadır firıldaq, kələk,
Düzlük ayaqlarda sürünen kölə.

İnsana od vermiş Prometey axı!
İnsanı odlayan neçə sarsağı
Sabah Qaf dağında çəkib çarmixa
Polad zəncirlərlə sariyaq gərək,
Yaxşı adamları qoruyaq gərək!

V

Bu dünya bir nəslin, beş nəslin deyil,
Dünya sayagəlməz nəsillərindir.
Onun qapısından çıxanda əyil,
Gel gör zirzəmisi necə dərindir!

Bir ovuc torpaqdır hər insan burda,
Ərzin ilk atomu, nüvəsi insan,
Bir ürək olmasın pərişan burda,
Cahanın yaşamaq həvəsi insan!

İnsanıq, insandır təməlimiz də,
Yaxşılıq, yamanlıq əməlimizdə,
Dünyadan yaramaq öz əlimizdə.
Biz də bu dünyaya yarayaq gərək!
Yaxşı adamları qoruyaq gərək!

VI

Əlini mənə ver, dostum, əzizim,
Haydi, yaxşılارın izinə düşək.
Hardasa tükenər ömürümüz bizim,
Oləndə bir kişi dizinə düşək.

Gözümüz, könlümüz dolsun nur ilə,
Ele nurlanaq ki, zülmət ərisin.
Şənin sinəndəki Baykanur ilə
Qalxıb kehkoşanda insan yerisin.

Hər kəsin əməli özündən bir iz,
Əməlin düz olsun, xəlqətin də düz!
Günəşə çevrilə bilməsek də biz
Günəşi ruhlara darayaq gərək!
Yaxşı adamları qoruyaq gərək!

VII

Bəlkə bizdən sonra düzəldi dünya,
Gələn nəsilləri bəlkə oxşadı.
Bəlkə təzadıllarla gözəldi dünya,
Bəlkə təzadıllarla dünya yaxşıdı.

Həyəcan təbili niyə çalınmur?
Yaxşılard günbəgin azalır, haray!
Yamanlıq taxtından niyə salınmur?
Yaxşılıq bürüşüb sozalır, haray!

Sinsa da ayağı köhlən atının,
İtsə da şöhrəti şair adının.
Dünyaya siğmayan xəyalatimin
Yelkəni asiman, doru dağ gərək!
Yaxşı adamları qoruyaq gərək!

1985

XIRDA ADAMLARIN BÖYÜK HİKKƏSİ

Bu xırda ürəkli böyük adamlar
Boğaza yiğibdi lap məni, Allah!
Onların gözündə alçaqdı damlar,
Göydələn evlərin özü də elə.
Onların gözündə sönükdü şamlar,
Projektorların gözü də elə.
Onların gözündə kəsrədi tamlar,
Ağzıbütlərin sözü də elə.

Boğaza yiğibdi lap məni, Allah!
Bu xırda ürəkli böyük adamlar!
Onların əlindən qap məni, Allah!
Apar dərgahına, əlacım yoxdur!
Doğra rizə-rizə, çap məni, Allah!
Qorxma, xəncərim yox, qilincim yoxdur.
Dəllal meydanında tap məni, Allah!
Satıcıım çoxsa da, alicım yoxdur...

Boğaza yiğibdi lap məni, Allah!
Bu xırda ürəkli böyük adamlar.
Bu şələ adamlar, bu yük adamlar.
"Canıyananlıqda" tayı olmayan,
Fəqət insanhıqda payı olmayan
Bu rəngsiz adamlar, dönük adamlar
Pul üçün, mal üçün sinov gedənlər,
Bu ələbaxanlar, bu cibgündənlər,
Qayğısız, duyğusuz, kötük adamlar

185

Vaqif Hüseynov

Boğaza yiğibdi lap məni, allah!
Sənə bu vəzifə yaraşmir deyib
Öz qoturlarını qasımaq üçün,
Özgə qoltuğunda yaşamaq üçün
Məni vəzifəyə şirnikləndirən,
Xəyalən bəzəkli taxta mindirən
Bu rəzil adamlar, dündük adamlar
Boğaza yiğibdi lap məni, Allah!
Necə başa salım doğmanı, yadı,
Necə başa salım yağıları da.
Mənə vəzifənin tamışdır dadi,
Yixilib əzilmək ağırları da.

Xirdaca bir zirvə mənimdi, mənim!
Axırkı qanımda vüqar şerbəti.
Oyändi bağrımıda dostum, düşmənim,
Vuruşdu orada açıq, xəlvəti.
Təkəbbür güc gəldi səmimiyyətə,
Lövğalıq sözünü birinci dedi.
Elə ki çevrildi şöhrət niyyətə
Şöhrət də beynimi gəmirdi, yedi.
Sadəlik üzünü çevirdi məndən,
Mərdlik yazılıq-yazılıq boylandı gendən.
Ayılıb vəzifə xumarlığından
Gördüm yixilmişəm şöhrət dağından.

Bu xırda ürəkli yekə adamlar,
Bu insan adına ləkə adamlar
Necə gülürdülər o zaman, Allah!

186

Mənə vaxt verin

Haray, adamların düdəməsindən!!!
Niyə o gülüşün sədəməsindən
Əsib tökülmədi asiman, Allah!

Bu xırda ürəkli iri adamlar,
Bu məsləki ölmüş diri adamlar,
Boğaza yiğibdi lap məni, Allah!

GƏLƏNDƏ VƏ GEDƏNDƏ

Mənim gəlişimi bir otaq bildi,
Bir ana, bir ata, bir qundaq bildi.
Böyüdüm, qonşular xəbərdar oldu,
Gəncləşdim, kəndimiz mənə dar oldu.
Lakin xəbərsizdir tanrıyan, bilən,
Hələ görünməmiş firtinayam mən.
Bu gün dolaşsam da dünyani meh tək,
Gedəndə bir tufan qoparım gərək.

1964

187

GÖZÜN DOYSUN, QARACA TORPAQ!

Gözün doysun, qaraca torpaq!
Ağ canları ududuğun bəsdir!
Köksümüzü sən bulaq-bulaq
Göz yaşına tutduğun bəsdir!

Bir aman ver sevilim, sevim!
Qollarımı körpəmə açım.
Bir aman ver, qurulsun evim!
Sığal görsün mənim də saçım.

Hələ çoxdur görəcəyim iş,
Görmürsənmi qovrulur zəmi?
Adətinə bir azca dəyiş.
Söz vər bizi gəl kişi kimi!

Hələ yolum kəsekli, daşlı,
Olmayıb da yordan doyduğum.
Nə mən qalım gözləri yaşı,
Nə yastiğa bir baş qoyduğum.

Gözün doysun, qaraca torpaq!
Ağ canları ududuğun bəsdir!
Köksümüzü sən bulaq-bulaq
Göz yaşına tutduğun bəsdir!..

İLK DƏFƏ

*Qədim insan bir daş atdı...
Əli Kərim*

İlk dəfə kim kimə hücum çəkibdir,
Kim kimi qanına qəltan eyləyib?
Kim kimin yurduna bostan əkibdir?
Kim kimin ömrünü talan eyləyib?

Bu necə qaydadır, necə tüsuldür? -
Niyə el qəzəbi cilovlanmayıb?
Bu birinci canı, birinci quldur
Nə üçün vaxtında cilovlanmayıb?

Öz ilk həmləsindən min ləzzət duyan
O azğın nə yaman qan hərisidir.
... Bu gün də dünyaya meydana oxuyan
O qədim quldurun son varisidir.

BİLMƏDİM

Ay yerə baxdı keçdi,
Baxıb keçə bilmədim.
Buludlar axdı keçdi,
Axıb keçə bilmədim.
Şimşəklər çaxdı keçdi,
Çaxıb keçə bilmədim.

Hərənin öz vaxtı var -
Baxıb keçəcəyəm,
Axıb keçəcəyəm,
Çaxıb keçəcəyəm!

Vaqif Hüseynov

GÖZDƏ DƏYƏR VƏTƏN TƏRİFÇİ

VƏTƏN

Vətən bir anadır - müqəddəs, kövrək,
Uşaq ki anasız dayana bilməz.
Bir parça Vətəndir bəlkə də ürək,
Vətənsiz bir gün də döyüne bilməz.

Od vursa, söndürməz min Araz səni,
Vətənin günəşə bənzəyişi var.
Qoynuna sığınsan yandırmaz səni,
Ondan gen düşəndə yandırib yaxar.

Onun körpəsiyəm - qocalsam da mən,
Sevgisi olmasa, duyğusuz daşam.
Köksündə göylərə ucalsam da mən,
Onun sinəsinə toxunar başım.

27.VI.1973

190

Mənə vaxt verin

VƏTƏNDƏN UZAQDA

Duyubsanmı qəribliyin dadımı,
Bilirsənmi zəhər ondan şirindir?
Gəl dəyişək bu bəlanın adını,
Məzar kimi o, soyuqdur, dərindir.

Qürbət elin nə alçaqmiş səması!
Göy qübbəsi məngənətək daralır...
Ürəyimlə qəribliyin teması
Gözlərimdə qurub kimi saralır.

Qərib odur ömrü-günü qəm dadır,
Qərib odur gəzə bilmir məğrur, dik.
Lənətlənmək ən qorxulu damğadır.
Unudulmaq ən qorxulu qəriblik!

191

MƏNİM KÖRPƏLİYİM

Ömür - ötüb keçən bir haray, bir səs,
Dönər bu məkəna köçən yaz niyə?
Əks-səda olub uşaqlığım bəs
Dağlara toxunub qayıtmaz niyə?

Başına yolların tozumu enib?
Özüm qaldırmışdım bir zaman onu.
Mənim uşaqlığım qarğı at minib
Adladı zamanın sonsuzluğunu.

Yüksəlib Ağlımin zirvələrinə
Meydan oxuyuram mən kainata
Raket sürətilə getsəm də, yenə
Min ilə çatmaram o qarğı ata.

DÜZLÜK VƏ ƏYRİLİK

Düzlüyün başına min oyun gəlib,
Hələ də deyirlər, zaval yox düzə!
Əyrilik düzülkə qol-boyun gəlib
Qədim zamanlardan bu günümüze.

Düzlük - ürəklərdə gur işiq kimi
Bənzəyib bir parça qızıl Günəşə.
Əyrilik - həyasız sarmaşıq kimi,
Düzlüyə sarınıb qalxıb həmişə.

Düzlüyün üzünə salaraq pərdə,
Quyuya salsañ da xeyri görünər,
Ancaq qiymayın ki sürünsün yerdə,
Sürünen həmişə ayrı görünər.

DİRİLMƏK QORXUSU

Kim qoca dünyani tutub qalıb ki?
Mən də gedəcəyəm, lap elə sən də!
İsrafil surunu elə çalıb ki,
Batıb qulağımız anagangəlmə;
İnanan deyiləm - gop eləsən də.
Mənə bu üçlüyü, a nadan, gəlmə!
Bir də bu dünyaya dönən deyilik,
Bir də qarğı atı minən deyiləm.

Bir də daş alətdən atoma qədər,
Bir də çərpələngdən raketə kimi;
Bir də bu Adəmdən Xatəmə qədər,
Bir də ilk kababdan langetə kimi
İmsiləməyəcək havanı burun.
Dirilik dərdini çəkməyəcəyik.
Heç bir çinovnikin, heç bir məmurlun
Bir də zəhləsini tökməyəcəyik.
Bir də diriltməsə İsrafil bizi
Şahlar əlimizdən bezməyəcəkdir.
Qoşunlar tapdayıb cənazəmizi
Tanklar başımızı əzməyəcəkdir.

Tab eləməsən də tab eləsən də,
Suyun nə qorxusu gölə dönəmkəndən!
Qəbra atılonda tapp eləsən də,
Min dəfə əfzəldir külə dönəmkəndən.
Artır bombaların çeşidi hər gün,

Bu gündən sabaha ölüm daşınır.
Əzrail gör nələr eşidir hər gün,
Kişi Allahından yaman yaşıdır.
Çox zaman ehtiyac duyulmur ona,
Çox zaman məhəl də qoyulmur ona.
Allah hüzurunda bekər dayanıq
Qəbahət görünməz insana ancaq!
Bomba Əzraildır, şərab Əzrail,
Döymə gözlərini, gəyiş Allaha.
Neytron tapmışıq, cənab Əzrail!
Bəlkə təqəüdə çıxasan daha.

Bilməzdim bu qədər əfəlsən, keysən.
Özümüz ölməyi bacarıraqsa,
Qıra biliriksə bir-birimizi,
Bir səhər sən dəmir çariq da geysən,
Götürsən əlinə dəmirdən əsa.
Axtarsan, tapmazsan bir dirimizi.
Üzüb vücudunu sap eləsən də,
Xeyri yox, rütbədən qovulacaqsan.
Özünə bir sənət tap elə sən də,
Yoxsa cəhənnəmdə qovrulacaqsan.

Qoy mənzil başına çatım hələ mən!
Bəlkə baxıb gördüm orda da sağam,
Əlimi torpaqdan çıxarıb çöle
Bir cüt çinar kimi qaldıracağam.
Allah dərgahına - Günəş səmtinə,
Yalvaracağam ki: "Qiyma, ey xuda,

Vaqif Hüseynov

Bağrımın başında bir də qəm dinə!
Özündən eyləmə rəncidə məni,
Qiyma ölüm adlı şirin yuxuda
Dirilmək qorxusu incidə məni!
Məni təmənnəsiz çap eləson də,
Yenə dirilməyə razı olmaram.
Ləp belə şahlara bab eləson də
Razi olmaram!!!"

1984

DAS VƏ İNSAN

Daş dedi: yaxşı ki, adam yox, daşam,
İstiya, soyuğa dözməzdə ürək.
Divara hörülsəm - hamidan başam,
Yollara sərilsəm - hamya gərək.

Düşündüm: görəsən, daşa nə düşüb?
Yaxşı ki, daş deyil, insanam, insan!
Yoxsa pis adamın başına düşüb
Olardıq birlikdə yer ilə yeksan.

196

Mənə vaxt verin

QORXU

Hansı quruluşun qalığıdr o?
Bu hiss ürəklərə necə soxulub?
Qorxu!.. Ən qorxulu bir yağıdır o -
İnsan ölen gündən bəlkə doğulub.

Qorxu qalığıymış keçmişin guya!
Barışa bilmirəm bu sözlə, yox, yox!
Qalıq söyləməyək gəlin qorxuya,
Qorxusuz yaşamaq qorxuludur çox!..

Cani qəsd edəndə həyatımıza,
Zəbanə saçanda ölüm odutək,
Dönürsə ürəyi köksündə buza -
Heç kəsdən, heç nədən qorxmayı demək.

Açıb yaxasım həkimə bir qız,
Həyat eşqi ilə köksü qabarır.
Bəm-bəyaz xalata bürünən qansız
Bir görün əlini hara aparır!

Siz deyin, siz deyin, kim xəstədir, kim?
Bu dərman istəyir, o isə dilək.
Şəhvətdən alışib yanırsa həkim -
Heç kəsdən, heç nədən qorxmayı demək.

Hərb elan etmişik çoxdan rüşvətə.
Arxayın olmayaq hələ biz gərək!

197

Bir hakim fürsəti vermirsa fövtə -
Heç kəsdən, heç nədən qorxmayır demək.

Vurub hər öyüdü qulaq ardına
Bir rəis gizlənər say arxasında.
Müfəttiş göz yumar ölü adına -
Təqaüd, mükafat siyahısında.

Bu necə adətdir, bu necə vərdiş?!
Bu necə cəsarət, bu necə ürək?!
Qanunu tapdayan rəis, müfəttiş -
Heç kəsdən, heç nədən qorxmayır demək.

Ədasi yerində, nazi yerində
Hər baxan qərq olar gözündə selə;
Bir müdür yaşayır qızı yerində
Bu nazlı, ədalı katibəsilə.

Sözümü kəsməsin əyyaş yarıda,
Müdir badalaqdır, katibə kələk.
Bu murdar məişət pozğunları da
Heç kəsdən, heç nədən qorxmayır demək.

Bəzən milyonları atırıq çölə,
Gərək çörəkçiyo verilsin çörək!
Bir nazir bu şərpti pozursa hələ -
Heç kəsdən, heç nədən qorxmayır demək.

Qorxar, elə qorxar, canı da çıxar!
Yer qaçar bir səhər ayağı altında.

Xalq onu ovcunda sıxıcıqca sıxar,
Çıxar hədəqədən gözləri höttə!

Bir az qarışqdır planetimiz,
Başımız qarışq, vaxtimız dardır.
İpəkdir, yuxadır qanunlarımız,
Ancaq zəri qədər zoru da vardır!

Her halal qəpiyin qeydinə qalmaq
İflasa uğrayıb ağlamaq deyil!
Oğrunu, nadüzü qorxuya salmaq
Xalqı qorxu altda saxlamaq deyil!

Heç kəs bu şerimdə qulp aramasın,
Sözlərim türəyə yazılsın gərək!
Başı üzərində hər yaramazın
Bir qorxu qılımcı asılsın gərək!

Vaqif Hüseynov

MƏN İNSANAM!

Nə yaxşı ki, bù dünyaya yolum düşüb!
Təsadüfimü, zərurətmi doğub mən?
Bağrim olub oyum-oyum, deşim-deşim.
Zaman azib, gülələyib, boğub mən.

Fəqət yənə dikolmuşom ayaq üstə,
Ağır illər keçib gəlib izim mənim.
Üzərimə düşmən axıb dəstə-dəstə.
Birçə kərə yer görməyib dizim mənim.

Qüvvət alıb Nəsimidən, Xətaidən,
Torpağımı qorumuşam gözüm kimi.
Qılınc ilə, qələm ilə məşhuram mən,
Qılıncım da kəsərlidir sözüm kimi.

Mən insanam, qüdrətim var, şöhrətim var,
Mən insanam, yerin, göyün məbədiyəm!
Qoy eştsin uzaq, yaxın kainatlar:
Bu dünyada qonaq deyil, əbədiyəm!

200

Mənə vaxt verin

İLK GÖRÜŞ, BABAM, MƏN VƏ OĞLUM

İlk görüşə at belində gedib babam,
Gün dağların arxasına enən kimi.
Qaranlıqda bir komanı güdüb babam,
Nəqıl edirdi: "Yadimdadır dünən kimi,
Gəlib çıxdı bu nənəniz
Evdə işiq sönən kimi".

Mən maşında şığımışam ilk görüşə,
Sürətölçən enməyibdir yüzdən bir an.
Gecikmişəm, bal dilimi salıb işə
Yalvarmışam, muma dönüb, oğul, anan.
Darta-darta çəkib məni
Evlerinə, vallah inan!

İndi növbə səninkidir, əziz bala,
Qulluğunda müntəzirdir kosmik gəmi.
Dəyişsə də başdan-başa bu gün əlem,
Sevəcəksən, qədim insan sevən kimi.
Ayda ola ilk görüşün,
Gecikməzsən sən, eləmi?!

201

Vaqif Hüseyinov

GƏRƏK OLUM MƏN

Gərəksizlik dərdi - dağlardan ağır,
Gərəksiz olmasın dünyada heç kəs.
Əzizim, sən məni köməyə çağır,
Utanma, sıxlılma, çəkinmə əbəs.
Günəş od tökürsə - çağır haraya,
Çevrilib bir dəli külək olum mən;
Təki birisində gərək olum mən.

Bir sərinlik çöksün dərhal araya,
Gülüm, kaş aramız sərin olmasın!
Duz kimi basmayaq sözü yaraya,
Nə üçün dilimiz şirin olmasın?
Yerdən tərənəndə mindiyin qatar,
Əlində bir dəstə çiçək olum mən;
Təki birisində gərək olum mən.

"Kor koru, su da ki çıxuru tapar",
"Niye tapa bilmir gözlülər koru?"
Bir korun qolundan yapışib apar,
Əsrin sürətindən hifz elə, qoru.
Ağrıdan bükülen əsgərə də kaş
Yetib arxa olub, kömək olum mən;
Təki birisində gərək olum mən.

202

Mənə vaxt verin

MƏNİM BARƏMDƏ

Səndən soruşalar mənim barəmdə,
Yaxşımı, pisimi de çəkinmədən.
Ya məni zildə çal, ya da ki, bəmdə,
Danış, nəyim varsa, heç sıxlılma sən...

Qəlbimi odlara yandırma nahaq,
Mərhəmət göstərmə, yox sağlam hələ!
Mənə "düşmən" söylə, söyləmə ancaq,
"Vaqif nə elədir, nə da ki belə..."

24.VI.1963

203

Vaqif Hüseynov

ACI DÜNYA, BAL DÜNYA...

Deyildim bu dünya həvəsində mən,
Sanma ki, qış kimi səkib gelmişəm.
Ana vücudunun məhbəsində mən
Doqquz ay karantin çəkib gelmişəm.

Ordaca oxundu qərar üzümə,
Alnına basıldı ölüm möhürü.
Mənim çığırtıma, mənim səsimə
Səksənib boylandı qədim bir sürü.

Başlandı yerişim ölümə doğru,
Bir addım, yüz addım getdikcə getdim.
Başından sinəmə axdıqca ağrı
Az qalır kamana çevrilə qəddim.

Həyat bir öteri sefərdir sanki,
Mən də bu sefərə həyat deyirəm.
Doğumla ölümün arasındayıq
Səhrada hələ də ayaq döyürməm.

MİN oyun atılıb ortaya burda,
Məhəbbət oyunu, nifrət oyunu.
Haram buyurublar qoyunu qurda,
Qurd işə can kimi sevir qoyunu.

Zəhərlə bir yerdə qaynayır aşım.
Bir gözəl öpürəm hər gün yuxumda.
Elə qarışib ki, oyuna başum
Yadimdən çıxıbdır məhkumluğum da.

Mənə vaxt verin

İNSAN

Kim zamani bir anlığa saxlaya biler?
Kim səhəri qaranlığa saxlaya biler?
Kim gəncliyi qocalığa cyləməz təslim,
Axar suyu, əsən yeli kim saxlayar, kim?
Kim həyatın seylabına axmayıb durar?
Kim Günəşi tutmaq üçün döşünə vurur?
Uçmahıdr, əgər təkan alıbsa mərmi,
Keçən gündüz, ötən gecə geri döñəmi?
Ancaq bunu bilirom ki, gələr bir zaman
Hər axını, hər süreti saxlayar insan!

QALSIN (I)

Dumanca ömrü də yoxdu insanın,
Gedirəm, qoy dağlar dumana qalsın.
Yaxşılard əlindən üzüldü əlim,
Yaxşı dediyim də yamana qalsın.

Dünya ləzzətinə can atar boşır,
Uman peşman olar, umsunan sışər,
Hər xeyrin dalında gülümsünən şər,
Umsunana qalsın, umana qalsın.

Yalan həqiqəti alıb-satsın qoy,
Haqqın tufanlarında səsi batsın qoy,
Eşşəklər arpaya şillaq atısm qoy,
Atın toy-bayramı samana qalsın.

16 iyul 1982

QALSIN (II)

Qalsın dağda meşə, qayada kəklik,
Qalsın düzdə ceyran, gedərgi oldum.
Ömür bir ötərgi səsdi - dedilər,
Gəldi-gedər oldum, ötərgi oldum.

Qalsın sabahların şirin gümanı,
Qalsın insanların yaxşı-yamanı,
Yaxşı sorağında gəzdim cahanı,
Tərki-Vətən oldum, didərgin.

1982

TORPAQ YAMAN DÖZÜMLÜDÜR

Bir canlıdır - sədası yox,
Ha tapdala - xətası yox,
Anası yox, atası yox,
Bu torpaqdı, ağrin alım!
Döyən, söyən əri yoxdu,
Yel aparan şəhri çoxdu,
Qəhri dağdı, ağrin alım!
Bu torpaqdı, ağrin alım!
Hərə bir dərd təpir ona,
Gündə yüz yol tüpür ona,
Əvəzində qaytarar dürr,
Torpaq yaman dözümlüdür!

ÖZÜMÜ TAPACAĞAM

Kasib bir mayadan yoğrulmuşam mən,
Kasib bir daxmada doğulmuşam mən.

Əlimi cibimin dərinliyinə
Nə vaxt salmışamsa, boş çıxıb yenə.

Dəridən-qabıqdan çıxıbdır anam
Ki, mən də oxuyub olum bir adam.

Oxudum, adamlar içində çıxdım,
Mən də səadətin əlini sıxdım.

Nə bilim, səadət diri balıq tek
Sürüşüb, əlimdən gölə düşəcək.

Nə bilim, səadət vəfasız imiş!
Ayağı sürüskən, yüngül qız imiş!

Dönükmüş, bu səhər birdən döndü o,
Özgə qucağında yatır indi o.

...Salam, yoxsul komam, kasib həyatım!
Sənin qucağında atdığım addım

Mənə şöhrət olub, mənə şan olub,
Adıma, şerimə yaraşan olub.

206

207

Vaqif Hüseynov

Səndə tapacağam səadətimi -
Özümü, sözümü, məhəbbətimi.

21.IV.1977

BİLMƏMİŞƏM

Dünyaya nə zaman gələcəyimi
Heyif, bilməmişəm, bilsəydim əgər,
O vaxt doğulardım bir məlek kimi,
Dilimin altına qoyardım şəkər.

Bir az da yönəmsiz sir-sifətimi
Allahın izniyle rəndələyərdim.
Bir az artırardım fərasətimi,
Bir az gözlərimə nur çı�ayırdım.

Gözümə dağ çəkir bir qarış boyum,
Bilsəydim girərdim çinarla bəhsə.
Niyə şirin gəlmir heç kəsə suyum?
Niyə tərs oğlu tərs, nəhs oğlu nəhsəm?

Bu qədər acılıq hardandı məndə?
Dilimdən həmişə zəhər töküür.
Şimşəklər üstümə qamçı çəkəndə,
Zülmət gözlərimdə səhər söküür.

Şerimin hər sözü - xəncər tiyəsi,
Şerin bədxahları hələ də vardır.

208

Mənə vaxt verin

Dedilər: at sözü, tapar yiyəsi,
Bir söz xəfiyyəsi, şivən qopardı...

Nadan çəkiləndə yuxarı başa,
Bağrımın başına güllə sıxlıhr.
Bir ağlın xəncəri dəyəndə daşa
Üstümə dağ ucur, qaya yixılır.

Həmişə sözümü kəsə deyirəm,
Sözün kəsəsini bəyənmir heç kəs.
Ey həqq, hüzurunda mən baş əyirəm,
Həqiqət nəzilər,ancaq üzülməz!

Rəng vura bilmərəm yalan-palana,
Belə doğulmuşam, neyləyim axı?!
Bilirəm, kitabım düşməz plana,
Şerim əzəl gündən sevib sandığı.

Dünyaya nə zaman gələcəyimi
Heyif, bilməmişəm, bilsəydim əgər,
O vaxt doğulardım bir məlek kimi,
Dilimin altına qoyardım şəkər.

Yaxşı - qalacaqdı yaxşılığında,
O zaman pisə də yaxşı deyərdim.
Çoxlu zibil gəzir bu söz bağında,
Mən də bir tərəfdən zibilləyərdim...

04.VII.1973

209

Vaqif Hüseynov

ƏCƏB YAXŞI OLDU...

Əcəb yaxşı oldu: öldüm, qurtardım,
Yoxsa çəkəcəkdir yüz il də hələ.
Bir vaxt cəhənnəmə kötük atardım,
İndi cəhənnəmdə dönmüşəm külə,
Yoxsa çəkəcəkdir yüz il də hələ.

Tənbəki fabriki ölkədə çoxdur,
Eşmə də, sıqar da nə qədər desən.
Yaxşı ki ölüyəm, bir qəmim yoxdur,
Nə məndən küsən var, nə mənəm küsən.
Burda düşmənim yox, həmdəmim yoxdur,
Dayım yox, xalam yox, qohumsuzam mən.
Burda qohum olsa qanımı sorar,
Yaxşı ki rəhmətlik atamdan sonra
Anama evlənən bir əmim yoxdur.
Yoxsa çəkəcəkdir indiyə kimi.
Ölkədə tənbəki tükənən deyil.
Hardan tapacaqdım indi həkimi?
Həkim də papiros çəkirə oğər,
Onda torpağım da, külüm də deyər.
Həkim də ölümən çəkinən deyil!
Ölkədə tənbəki tükənən deyil...

Burda tənbəkidən canım azaddır,
Yaxşı ki, yaxşı ki, ölüyə yaddır
Dirilik kədəri, dirilik qəmi!
Yoxsa çəkəcəkdir indiya kimi...

10.VII.1973

210

Mənə vaxt verin

HANI O ƏVVƏLKİ GÜLÜŞLƏRİN BƏS?

Müğənni Flora Kərimovaya

Səni gördüyüümə yaman sevindim,
Nə əcəb var imiş bu mavi ekran!
Birdən elə bil ki, göylərdən endim,
Birdən xeyalımı büründü duman.
Qopdu ürəyimdən bir yanıqlı səs:
Hani o əvvəlki gülüşlərin bəs?

Nə əcəb var imiş bu mavi ekran!
Yoxsa gülüşünə həsrət qalardım.
Dinləyib səsini mən heyran-heyran
Təbəssümlərindən illah alardım.
Ey məni görməyən, tanımayan kəs,
Hani o əvvəlki gülüşlərin bəs?

Tellərin sanıdır pərəstişkarın,
Baxtından heç zaman yarımırıam mən.
Aslanlar, pələnglər sənin şikarın,
Şikar olmağa da yaramırıam mən.
Barı ürəyimi az doğra, az kəs,
Hani o əvvəlki gülüşlərin bəs?

Dünyada az deyil dostun, həyanın,
O böyük axında bil, mən də varam!
Sənin gülüşünü oğurlayanın
Gedib gunoşını oğurlayaram!
Əgər dəyməyibse xətrinə nakes,
Hani o əvvəlki gülüşlərin bəs?

211

Vaqif Hüseynov

Ey mənim günəşim, buludu yar, çıx,
Gözlərəm hər təzə gəlişini mən.
Düzü, nə gizlədim, səsindən artıq
Sevmişəm ilahi gülüşünü mən.
Bəlkə də çıçırdım bu axşam əbəs,
Hani o əvvəlki gülüşlərin bəs?

Yalanım, yanlışım varsa, bağışla,
Hələ uzaqdadır gürub, əzizim!
Bəlkə əlləşmişən qarla, yağışla,
Bəlkə illər səni yorub, əzizim!
Yox, yox, inanmiram tükənə həvəs,
Hani o əvvəlki gülüşlərin bəs?

6-7 noyabr 1977-ci il

212

Mənə vaxt verin

NƏĞMƏLƏR

Sevimli Üzeyirə

Gəldi qızıl payız... Dağda, aranda
İslanmış çiçəklər nur dolu bir cam.
Yarpaqlar küleyin qanadlarında,
Mənsə nəğmələrin qanadındayam.

Nəğmələr... nəğmələr... şirin nəğmələr...
Hərəniz bir qəlbən sönməz odumu?
Mavi gözlər qədər derin nəğmələr,
Sizdən bircə kərə doyan oldumu?

Sanki tufansınız coşqun dənizdə,
Sizdədir sellərin coşub-dاشması.
Ey həzin nəğmələr, sizdədir, sizdə
Qərib durnaların qaqqıldılaşması...

Bəzən səpələnən narın qarsınız,
Bəzən dinərsiniz yağışlar kimi.
Bəzən ürəkləri yandırasınız
Od tökən, can alan baxışlar kimi.

Bilsəniz mən necə qanadlanaram
Qəlbimin telində oynasanız siz.
Bu necə saflıqdır, elə sanıram
Bütün könüllərə aynasınız siz.

Cahana elə bir səda yayın ki...
Bu yurdun, bu yerin qəlbə sizsiniz.
Nəğmələr, nəğmələr, unutmayın ki,
Böyük Üzeyirin qəlbə sizsiniz.

1960

213

ŞAİR

X.Rzaya ithaf edirəm

Dağıtdı saçını payız küləyi,
Şıltaq bir gözəlin əlləri kimi.
Dindi məhəbbətə odlu ürəyi
Həzin bir rübabın telleri kimi.

Vuruldu çöllerin şeriyətinə,
Gör necə gözəldir duman, çən, - dedi.
Getdi ığidlərin ziyyarətinə,
Dastan yazacağam Həzidən, - dedi.

Gəzdi qarış-qarış bizim torpağı,
Kəkliyin, turacın izinə baxdı.
Daldi xeyallara Vurğunsayağı,
Sellərə qoşulub axdıqca axdı...

Çıxdı güneylərə nəğmə dilində,
Səsi o dərəyə, bu dağa düşdü.
Vuruldu hüsünə bir gözəlin də,
Bu eşqin sədasi oymağa düşdü.

Yaşıl yamaclardan astaca keçdi,
Dedi ki, yamaclar qoy inciməsin.
Çobanla badyada bulama içidi.
Çaldı tüökədə də o həzin-həzin.

Talış dağlarına şer də yazdı,
Limon etri geldi hər kələşindən.
Desəm dünya qədər sevindi, azdır,
Qızıl dan yerinin sökülməsindən.

Aldı öz dincini bir göy çəməndə,
Dedi sevincimdən ürək dağ olur.
Bir elin payızı belə keçəndə,
İndi gör baharı nə sayaq olur...

DOSTUM MİRHAŞIMA

Ey əzab yolu dünya,
Toy, matəm dolu dünya.

Sevinclərin bir anlıq,
Kədərlərin əbədi.
Hər nəşənin bağrında
Bir iztirab məbədi.

Dinçlik həyacan dolu,
Sevincdə qəm duyulur.
Təbəssümlər, gülüşlər
Göz yaşıyla yuyulur.

Etibar yox dünyanın
Bu harin səməndinə.
Hansi başdır keçmasın
Taleyin kəməndinə.

Vaqif Hüseyinov

Ey əlhəd dahi dünya,
Suyu göz yaşı dünya!

Qəhqəhələr səpilir
Fəryadımın başına.
Gen dünya dar olubdur
Fərhadların başına.

Bir yanda yas möclisi,
Bir yanda toy dəsgahı.
Fələk necə dinləyir
O gülüşü, bu ahi?

Növbə kimindir indi?
Mənə çoxmu qalibdir?
Hansi tura görəsən
Tale məni salıbdır?

Ey gözəl, fani dünya!
Həm dost, həm canı dünya!

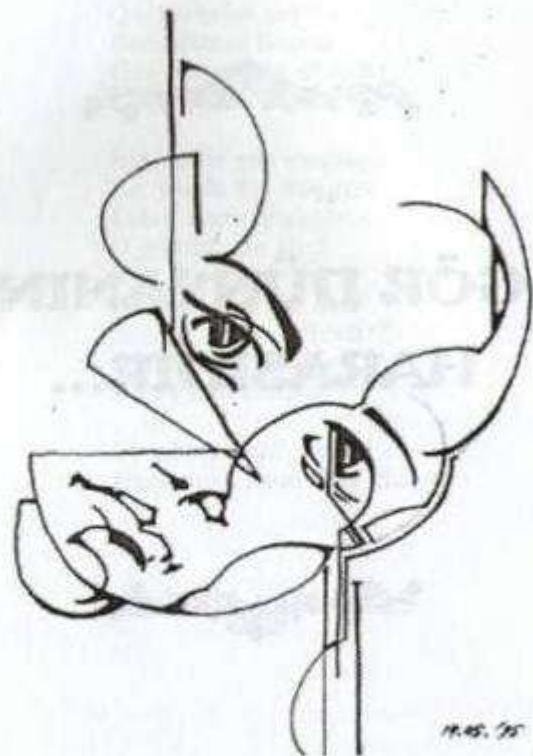
GÖR DÜNYANIN HARASIDIR...

GÖR DÜNYANIN HARASIDIR...

Gördünyanın harasıdır –
Qızlar düşüb ər axtarır.
Ər axtarmır zər axtarır.
Yamanların işi məlum,
Yaxşılar da şər axtarır.
Bütün quşlar gündüz koru,
Gecəkoru yarasadır,
Gördünyanın harasıdır.

Gördünyanın harasıdır –
Keçəl Məmməd tüklenibdir,
Karvanları yüklenibdir.
Adamlara nə gəlib ki,
Qulaqları şəklənibdir?
Son mənzilin yeri məlum,
Qaşla gözün arasıdır,
Gördünyanın harasıdır.

Gördünyanın harasıdır –
Yerimizə qor tökülr,
Üstümüza kor tökülr.
Nizamının, Füzulinin
Kəlamına şor bükülür.
Tərezidə sizildayan
Ürəyimin parasıdır.
Gördünyanın harasıdır.

1145. 25

Vaqif Hüseynov

Gör dönyanın harasıdır -
Hər məclisdə yüzə bəndik,
Himə bəndik, sözə bəndik.
Bir ağaran, bir qızaran,
Bir bərelən gözə bəndik
Deyək qatıq yer üzündə
Qaraların qarasıdır,
Gör dönyanın harasıdır.

Gör dönyanın harasıdır -
Yağı pendir üstələyir,
Əti şəndir üstələyir.
Qırdığımız zəncirləri
Çürük kəndir üstələyir.
Onu, guya, bir şairin
Sözü, şeri qırasıdır,
Gör dönyanın harasıdır.

26.IV.84

220

Mənə vaxt varım

AŞIĞIN SÖZÜ QURTARANDA

Kitabımı götür, çevir,
Şerlərim alay-alay.
Bu xalq məni yaman sevir -
Dalay-dalay, dalay-dalay.

Şaftalya söz demişəm,
Budağında qalib bir ay.
Qalib, çünki döz demişəm -
Dalay-dalay, dalay-dalay.

Araz axır, gözün baxır,
Deli sellər salıb haray.
Araz baxır, gözün axır -
Dalay-dalay, dalay-dalay.

Mən bir duvaq, sən bir çölmək,
Mən sənə bab, sən mənə tay.
Tutdu məni bir şit gülmək -
Dalay-dalay, dalay-dalay.

Yerişini saxla bir az,
Qarışqlar öldü, haray!
İnsan ölsə gözünü bas -
Dalay-dalay, dalay-dalay.

Bu dünya bir qonaqcıl ev,
Ömür yolu dolay-dolay.
Bir başı qəm, bir başı kef -
Dalay-dalay, dalay-dalay.

221

ARVAD TƏNBƏL OLANDA

Kişinin vay halına
Arvad tənbəl olanda.
Dən düşər saqqalma
Arvad tənbəl olanda.

Gah şor, gah da şit yeyər,
Qazancını it yeyər,
Yaxasını bit yeyər
Arvad tənbəl olanda.

Kişi hər iş eləyər,
Yun açar, un eləyər,
Uşağı da bələyər
Arvad tənbəl olanda.

Seriştə-səhman itər,
Xeyir-bərəkət gedər,
Nəlbəkidi ot bitər
Arvad tənbəl olanda.

Vaqif, salma bir əngəl,
Xəta çıxarma sən gel,
Kişisən, olma tənbəl
Arvad tənbəl olanda.

KİŞİ TƏNBƏL OLANDA

Arvadın vay halına
Kişi tənbəl olanda!
His qonar camalma
Kişi tənbəl olanda.

Evindən her sırr gedər,
Altından hesir gedər,
Qul olar, əsir gedər
Kişi tənbəl olanda.

Ev bərbad, eşik bərbad,
Dayanıb baxar ər mat...
Deyinər arvad-arvad
Kişi tənbəl olanda.

İşıq səpər otaqda,
Bir səs donar dodaqda,
Arvad yanar yataqda
Kişi tənbəl olanda.

Vaqif, tənbəl olsa ər
Axıtmaz torpağa tər.
Arvadına güvənər
Kişi tənbəl olanda.

Vaqif Hüseynov

VARSA ƏGƏR BİR GÖZALTIN...

Niyə məni gözün görmür, a zalim?
Niyə məni qəlbin duymur, de görüm?
Səhər-axşam yanındadır xəyalım,
Niyə səndən ürək doymur, de görüm?

Gah yollarda biz gəlirik üz-üzə,
Gah yanaşı yeriyirik susaraq,
Bu can üzən iztiraba kim dözər?
Ağciyərim, qorxaqlığı gəl burax.

Sən bəlkə də varlığımı duymadan
Yaşayırsan sevincinlə, qəminlə.
Bəlkə bunun əksinədir, ay oğlan,
Bircə kərə dil ol, damış mənimlə.

Dünən yenə qonşumuzda oldu toy,
Gah kövrəldim, gah da yaman sən oldum.
Nə gizlədim, bir qulaq as, deyim qoy:
Hamı köcdü, qalan təkcə mən oldum.

Mən yanıram, sən yanmırsan, di yanma,
Bu xılqətdə ya payızsan, ya qışsan.
Varsa əger bir gözaltın, dayanma,
Elçi göndər, göz-qulağım yiğissin.

224

Mənə vaxt verin

AFƏRİN!

Leyla, sən də əcəb cansan, afərin!
Sərv boylu xuramansan, afərin!

Qol dasasam incə belə, incimə!
Sığal çəksəm qara telə, incimə!
Olan olub, innən belə incimə,
Ay xətakar, lap şeytansan, afərin!

Bu boy-buxun, bu görkəm ki, səndə var,
Elə bil ki, əlin altında rəndə var,
Hansi dində sənin kimi bəndə var?
Bir müasir müsəlmansan, afərin!

Qar kimisən, bəslənibsən kölgədə,
Gözün mavi, yox elə göz ölkədə,
Sən bir dəniz parçasısan bəlkə də,
Ya bir parça asımansan, afərin!

Dedim: gərək mətləbimi qanasan!
Necə gülür, necə gülür, yanasan!
Bu Vaqifi doydurubsan cana sən,
Yəqin indi peşimansan, afərin!

225

Vaqif Hüseynov

FATI QIZI LEYLA
(El məsəlindən)

Yersiz nə danışbsan
Adına məsəl qalıb?
Başında elə bil ki,
Daşa dönmüş əl qalıb,
Həm də neçə-neçə əl!
Dərdini gizləmə gəl,
Qapaz sahiblərini
Bir-bir sadala, sayla -
Fati qızı Leyla!

Qaxınc olub başına,
Əkəc-əkəc sözlərin.
Zəhər qatib aşına
Nahamar, kəc sözlərin.
Heç bilmirəm, sinəndə
O ürək nə ürəkdi?!
Dilini itiləyən
Adam kimə gərəkdi?
Sözünü ütüləyən,
Özünü pillə-pilla
Qabağa itələyən
Kimsələr nə çox idi!
Xəbərin bəs yox idi?
Dinmək olmazdı o vaxt...
Susaydın günlə, ayla -
Fati qızı Leyla!

Mənə vaxt verin

Çoxmu qabağa qaçdin
Öz yaşından görəsən?
Çoxmu möcüzə saçdın
Göz-qasından görəsən?
Çoxmu dərdin əlindən
Gülmüsən üzəvarı?
Keçmişdən üzü bəri
Həsrötini qolayla -
Fati qızı Leyla!

Hər kəsin öz eybini
Bəlkə üzə demisən?
Doğrayıblar da səni
Rizə-rizə, demisən!
Bəlkə buna görə də
Sözün yersiz görünüb.
Arxanca boş yerə də
Neçə fərsiz sürünüb;
Getməmisən ərə də...
Neyləyim ki, bu yolu
Özün, özün seçmisən.
Ər evinə köçməyib,
Nağıllara köçmüsən.
Bir də yersiz danışma,
Açma başına bəla.
Uyu, ay dəcəl bala!
Layla, layla, a layla -
Fati qızı Leyla!

ALÇA GÜL AÇDI

Alça gül açdı,
Dilim dolaşdı.
Bizim qonşuda
Bir qız dil açdı...

Alça gül açdı,
Dilim dolaşdı.
Bizim qonşu qız
Qoşuldu qaçdı.

Alçalar bağdan
Daşındı gəldi.
Bizim qonşu qız
Boşandı gəldi...

MİYANƏ ADAM

"Kəm-kəm buxur" idi şuəri, andı,
Daşmadı qazanı, yanmadı yağı.
O nə yaxşı idi, nə də pis idi,
Miyanə adamdı Dedalsayağı.

"Az aşım, ağrımız başım" deyib o,
Soyuq aşım da üfürüb içdi.
"Yüzü adlayacaq yaşım" deyib o,
Əlliya çatmamış yiğişdi köçdü.

GÖRDÜM Kİ...

Bulaq çaya tələsir,
Çay dənizə yürüür,
Dalğa qaçır sahile,
Dəniz hara can atır?

Bahar yaya tələsir,
Yaz payızə yürüür,
Yarpaq dönür xəzələ,
Torpaq bürünüb yatar.

Mən də qaçdım gəncliyə,
Qocalığa tələsdim.
Qənim olub "dincliya"
Ucalmağa tələsdim.

Zirvələrə yürüdüm,
Bir dərə görüb əsdim.
Səma kimi göyərdim.
İstədim dənəm geri,
Gördüm ki, qalmayıbdır
Ayaqlarının giri.

Vaqif Hüseynov

İÇİM ÖZÜMÜ YANDIRIR...

İçim özümü yandırır,
Çölüm özgəni, özgəni.
Odum özümü yandırır,
Külüm özgəni, özgəni.

Yarpaqlarında qan durur,
Halimi görən yan durur,
Tikanım özümü yandırır,
Gülüm özgəni, özgəni.

Pərim gözümü güldürür,
Şerim üzümü güldürür,
Dirim özümü güldürür,
Ölüm özgəni, özgəni.

11 iyul 1982

230

Mənə vaxt verin

KİMƏ QULAQ ASIM?

Az qıya bax canım, gözüm!
Bu baxmağın xətası var.
Misə dəyir səsim, sözüm,
Misin nə pis sədası var!

Qulaq batur cingiltidən,
Eşqim bir ar ürkəkdi, bil!
Vallah, məni dingildədən
Ağıl deyil, ürəkdi, bil!

Ürək yamandır, ey ağıl!
Bəla olub ürək başa.
Ürək ümmandır, ey ağıl!
Qoyma çıxa ürək başa.

Zaman deyir: gərəkli ol!
Canan deyir: sığallı ol!
Ürək deyir: ürəkli ol!
Ağıl deyir: ağılı ol!

231

ƏHSƏN!

Baharda gøyərdim, yayda közərdim,
Payızda toyumu çalana əhsən!
"Subaylıq şahlıqdır" deyib gəzərdim,
Şahlığı əlimdən alana əhsən!

Görünce bir səhər gül üzlü yarı
Sancıldı sinəmə eşqin oxları.
"Məhəbbət yalandır" - dedi çoxları,
Mən dedim: bu sayaq yalana əhsən!

Sazdır xına ilə arası gördüm,
Əynində İsfahan xarası gördüm,
Ahnında üzərlik qarası gördüm,
Üzərlik yanımı salana əhsən!

"Vağzalı" üstündə gözəllər köçər,
Vaqifin canından gizlili keçər,
Çəker dayısına qoç igid, qoç ər,
Xanım qız, sənin də xalana əhsən!

Bəzəsin nəğməli ağız toyları,
Vəsf etsin qoy qələm-kağız toyları,
Çoxalsın ilbəil payız toyları,
Dünyada bu sayaq plana əhsən!

GƏL MƏNİ GÖR...

Hər qayğıdan uzaq idim,
Elə bil ki, uşaq idim.
Dərde düşdüm bu gün niyə?
Yuxularım uçdu göyə.
Bir bağçadan gələn səda
Ürəyimi saldı oda:
"Bir sonayam, məskənim göl,
Gəl məni gör, dərdimdən öl".

Bu səsdeki qüdrətə bax!
Elə bil ki, dindi bulaq.
Elə bil ki, gül oxudu,
Bütün aləm gül qoxudu
Susmamışdı mahni hələ,
Endi bəmə, qalxdı zilə:
"Bir ahuyam, oylağım çöl,
Gəl məni gör, dərdimdən öl".

Axtardım ki, görəm onu,
Könül verib dərəm onu.
Bağa girdim, gülə batdım,
Bir-birinə gülü qatdım;
Hani o qız, hani o səs?
Hara uçdu o nəğmə bəs?
Sanki dindi bir zərif gül:
"Gəl meni gör, dərdimdən öl...".

Vaqif Hüseynov

NADANLIQ

"Daş bağırlı insanları neylərdin, ilahi"

M.Ə.Sabir

İt məni qapdı, ay ana, çeynədi,
Göynədi bağrum, ay ana, göynədi.
Ah, bu yaram tazə deyil, köhnədi,
Lənətə gəlsin bu iti, lənətə!
İt dadanıb, it daraşib millətə...

Her dəfə sərvaxt oluram, gizlənir,
Qazdan ayıqdır ki, bilir izlənir,
Harda gəzir, harda yatur, süslənir,
Harda yeyir, harda gəlir qüvvətə?
İt dadanıb, it daraşib millətə.

Artıq olantek yali, dərhal qızır,
Gör dərisindən nə sayaq qan sızır?
Bəs necə zəncirləyək bu qansız?
Bəs niyə hər keş çəkilib xəlvətə?
İt dadanıb, it daraşib millətə.

Bir para şəxsin gözünə qan damır,
Parçalayır bir-birini toxtamır.
İt də İtin pəncəsini tapdamır,
Ehtiram ilə yanaşır it itə,
İt dadanıb, it daraşib millətə.

234

Mənsə vaxt verin

Ac köpeyin royasına küt girib,
Kürkümüze dah birə, gah bit girib,
Qəlbimizə, beynimizə it girib,
It bize üstün gələcək, biz itə?
İt dadanıb, it daraşib millətə...

SAYIQLAMA (zarafat)

Gəldi bahar, açdı gül,
Kükredi çay, daşdı göl,
Dünya gülür, sən də gül,
Qəm yemə, könlüm, daha,
Şükr elə, çıxdıq yaza!
Pendir ucuz, şor baha,
Yağ da ki getmir pula;
Ləğv olasan, ay bazar!

06.IV.1977

ATALAR SÖZÜ ALTINDA

Məmmədəli, Məmmədəli,
Sən də dəli, mən də deli.
Ağillımız hardadı bəs?
Ağillını gəzmə əbəs.
Kilidlənsin hər dil-ağız,
İşlərimiz min sırlıdır.
Məmmədəli, ağillımız
Başda gedən zəncirlidir.

08.XII.1973

235

Vaqif Hüseynov

SİZ SAĞ, MƏN SALAMAT...
(bu da bir zarafat)

Bankın pəncərəsindən baxan qızlara

Sizin pəncərəyə baxır pəncərəm,
Özüm də baxıram, gözlərim axır.
Nə məndə xəta var, nə sizdə kərəm,
Bu sayaq baxmaqdan nə çıxar axı?
Dolur gözünüzə saçımınqı ağı,
Mənim ürəyimin öriyir yağı,
Bir şirin söza də dilim yatmayırlar.
Atılıb-düşürəm – əlim çatmayırlar
Sizin pəncərədən bir çiçək dərəm.
Nə məndə xəta var, nə sizdə kərəm.

Göz-gözə baxırıq gündə neçə yol,
Oxuya bilmirəm ürəyinizi.
Mən hardan bilim ki, necədir parol?
Parolu bilənlər ram edər sizi.
Cavanla qoçannı tutarmı bəhsisi?
De, neçə igidin ləpiri, izi
Sizin pəncərədə qırılacaqdır?
Rəngim bəlkə bir az saralacaqdır
Dilimdən qopacaq: "gedin, yaxşı yol!"
Mən hardan biliydim necədir parol?

Sinsin o pəncərə qoy bundan belə!
Gözəlsiz pəncərə nəyimə gərək?

238

Mənə vaxt verin

Siz sağ, mən salamat, di gülə-gülə!
Ancaq yanınızca gedəcək ürək.
Açsa da başıma gündə min kələk
Hələ ki, üzümə gülməyib felək...
Əliniz pul ilə oynayır bir az,
Kasib bir şairin sövdəsi tutmaz
Bank üstə oturan gözləllər ilə...
Siz sağ, mən salamat, di gülə-gülə!

16.II.1982

239

Vaqif Hüseynov

A!.. BACIN ÖLSÜN, AY BACI!

Laylamızı eyni ana çalmadımı, ay bacı de?
Əlliya çatmayıb yaşın nə tez ağardın saçı de?
Ər ki sənə şirin dedi, sən ona daim acı de.
Eyləməsən mən deyəni, bil ki qurucu yerdəsən,
A!.. Bacın ölsün, ay bacı, sən hələ köhnə ərdəsən?

Üz-gözünü qırış yeyir, yanaq da loş, buxaq da loş.
Qoy canı çıxşın kişinin, özəcə həyatın keçə xoş,
Ər ki yan aldı sənə ha cibləri yırtıq, əli boş
Mən sənə arvad demərəm, sən ona çəsib ər desən,
A!.. Bacın ölsün, ay bacı, sən hələ köhnə ərdəsən?

O hansı şairdi deyib: "Bu dünyanın əzabı toy".
Toyla əzabı başlaşın hər kişinin həyatda qoy,
Hökümü-rəvan ol hemişə, çox da kişiyyə vermə boy.
Söy ərinin, döy ərinin, qoyma arada pərdə sən
A!.. Bacın ölsün, ay bacı, sən hələ köhnə ərdəsən?

Şair olubsa gər ərim - şerləşib dəyişmişəm.
Ağırlıqqaldıranda - xoruz kimi döyüşmüşəm.
Xanım-xatın bir arvadam, beş kərə ər dəyişmişəm,
Bircə ər ilə... necə bəs tab eylədin bu dərdə sən?
A!.. Bacın ölsün, ay bacı, sən hələ köhnə ərdəsən?

Yetən xəber alır: "Bacın görən kimin əyahidir?
Nə əlləri xinalıdır, nə üz-gözü boyalıdır".
Ərin guya ziyahdır - abırıldır, höyalıdır...

Mənsə vaxt verin

Üzməyəsən nösün axı, qızıl-gümüşdə, zərdə sən?
A!.. Bacın ölsün, ay bacı, sən hələ köhnə ərdəsən?

Bu briliyantları mənə həbsdəki ərim alıb.
Bu qolbağı, bu sırganı gipsdəki ərim alıb.
Mənzilimi, mebelimi cavan gedən Kərim alıb,
Nə görmüsən, de bir görüm, halal əməkdə, tərdə sən?
A!.. Bacın ölsün, ay bacı, sən hələ köhnə ərdəsən?

Vaqif Hüseyinov

A LEYLİ!

Könlüm gözler sərxoşu,
Şərabə yoxdu meyli.
Qonub eşqimin quşu
Çoxdan sənə, a Leyli!
Qurban sənə, a Leyli!

Baxışlar şorabdımı,
Gözlər sanki piyale?
Unutmuşam adımı,
Ayılmaram mən hələ.
Sən kefli, mən də kefli,
İçək, içək, a Leyli!

Baxırsan oğrun-oğrun,
Baxırsan qəmli-qəmli.
Sən yorğun, mən də yorğun,
Sən evli, mən də evli,
Yanılmışq, a Leyli!

Bağrum çatlar qəhərdən,
Ömürdən ötüb xeyli.
Mən arvaddan, sən ərdən
Hər ikimiz gileyli -
Yaman dərddir, a Leyli!
Yaman dərddir, a Leyli!

Mənə vaxt verin

OĞLUM SÖNMƏZƏ

Sönməz qoydum adını,
Dodaq bütən çox oldu.
Şübhələr sevincimə,
Ürəyimə soxuldu.

Dedilər: Sönməz nədir?
Alişar ha, yanar ha!
Gəl, bu adın daşını
At bir yolluq kənara.

Yanından yel ötəndə
Yüksəldi qızması.
Baxardı tərs-tərs mənə
Elmira Mirnuh qızı.

Deyinərdi, deyərdi:
- Uşaq adına çəkib.
Aptek köçərdi bize
Yatardı bizdə həkim.

Dost da, yad da deyərdi:
- Bir ad tap ki ad olsun!
Buz da ona yad olsun,
Od da ona yad olsun.

Ürək öz inadından
Bircə an da dönmedi.
Xəstəlik söndü getdi,
Sönməz balam sönmədi.

242

243

28.VI.1973

BALIĞIN DƏRDİ

Mən bir körpə balığam,
Pullarım gümüş-gümüş.
Nə dilimdə bir səda,
Nə üzümdə bir gülüş.
Adamlar söyləyir ki:

"Çayda balıq yan gedər".
Nə bilsin ki adamlar
Balığın da qəlbindən
Hər gün qara qan gedər.
Bir balığam kimşəsiz,
Lal sularda yetiməm.
Adım yox, ünvanım yox,
Bəs, görəsən mən kiməm?
Balaca bir balığam,
Ömrüm səksekələrdə.
Əlimdən nə gələr ki,
Qanımı töksələr də.
Suların aynasında
Heç qalmayırlər məndən iz.
Hara yazım dərdimi,
Hara yazım mən, dəniz?
Bu sular dünyasında
Varikan yox kimiyəm.
Mən böyük balıqların
Bir udumluq yemiyəm...

244

YUXU QURBANI

Darı girdi yuxusuna ac toyuğun,
Cincirini çıxartmadan dənlədi o.
Gözlərindən uçan kimi şirin yuxu,
Bir ah çəkib yazıq-yazıq inlədi o.

Achıq onu pəncəsində əzdi, üzdü,
Taqətsizlik endi birdən dizlərinə.
Yuxusunu lari xoruz yozdu, düzdü...
İşiq gəldi ac toyuğun gözlərinə.

Qaqqıdayıb sıçradı o, hindən çöle,
Darı deyib dolaşdıqca gözdən itdi.
Boğazlayıb ac toyuğu tülkü lələ,
Dabanına tüpürərək qaçıb getdi.

245

"BALIQÇI NƏĞMƏLƏRİ" NDƏN

I. Çayda balıq yan gedər

Şirin olur her cür ov:
Dovşan ovu, fil ovu.
Ya da qarşı cəbhədən
Əla keçən "dil" ovu.
Mən isə balıqçıyam,
Gözleyirəm tilovu...
Balıq ki pələng deyil,
Gecikəsən, iş bitə.
Hərəzə deyil, əng deyil
Vaxt itirə səhbətə.
Üzür səssiz-semirsiz,
Mən pərişanam, o şux.
Həmrəng olmasaqla da biz,
Hemxasiyyət olmuşuq:
Kiriyirik seherdən,
O da, mən də pusquda.
Ürək az qalır hərdən
Heyəcandan buz tutə.
Mürəkkəb sözdü "yemək"
"Ye", "yem", "yemək" - üç kəlmə.
Gözümüzdə çapaq, külmə,
Azatmayı, şahmayı,
Başına alıb çayı.
İtiləndi istahan,
Tava sanki çizildər,
Bu ziyaddir, o xəşəm -
Pal-paltarı qızıldan.
Güdükçü batib-çixır,
Çekirəm, boşdu tilov.
Bir də, bir də gəldi boş...
Həm kədərli, həm də xoş

Sakit bir mübarizə
Aparırıq balıqla -
Dayanmışlıq göz-göze
Xoş üzlə, xoş qılıqla.
Gör neçə şəffafdı su!
Buyur lap daşları say...
İndi quzudur, quzu,
Yazda pələng olur çay.
Dünya ümid qoxulu,
Ümidlə hər can gedər.
Sahil olsa qorxulu
Çayda balıq yan gedər.

II. Zəhərlənməsə...

Göyün göz yaşını buludlar silər,
Bulaqlar, irmaqlar dənizə gelər,
İnsan dəryaların quruda bilər
Sellərdən-sularдан bəhərlənməsə.

Nəfsimi az danla, az söy, az qına,
Həddini göstərən mənəm azığına,
Sular şəhərləri alar ağızına
Çaylar ram edilib yəhərlənməsə.

Ümmana baş vurmaq gəlməsin asan,
Sözümüz zarafat sanmaqdən usan,
Arxa da çevirər dənizə insan
Balıq bu həsrətdən qəhərlənməsə.

Məndən xəber alma "hanı bəs balıq?"
Bu dərya, bu da sən, axtar, gəz balıq!
Bil ki ovlamaqla tükenməz balıq -
Əgər okeanlar zəhərlənməsə.

III. Qızıl balıq həqiqəti

Balığa getdim
Oğlum Sönməzlə.
Atdım tilovu.
Gözlə, ha gözlə...
Qarmaq boşaldı,
Yem saldım yənə.
Açıq verirdi
Balıqlar mənə.
Sağımda tilov
Söfumda atma.
Bu tutdu kilo,
O tutdu batman.
Tuta bilmədim
Mən bir kikə de.
"Tilsimdəyem -
dedim, - bəlkə də".
Qaş qaralanda
Dartıldı tilov.
Heyrət doğurdu
Ovladığım ov.
Qızıl balıqdı
Qarmağa düşən.
Düşündüm: "Ondan
Nə isteyim mən?"
Cox gözlədim ki,
Dil aça bəlkə.
Balıq ele bil
Düşmüdü şəkə.
Cinqirini da
Cixarmırkı heç.
Dedim: gec dinsən
Gec olar ha, gec!
Sönməz ilə mən
Ona çox dedik.
Balıq dinmədi
Apardıq yedik.

"SÜKAN ARXASINDA" SİLSİLƏSİNĐƏN

I. Getdi, getdi, dayandı...

Maşına bax, ay usta!
Bu gün səhər saz idi.
Sürüşdüm asta-asta,
Süretim lap az idi.
Birdən nə isə söndü,
Birdən nə isə yandı.
Maşın xəndəyə döndü,
Getdi, getdi, dayandı...

Günlerin bir günündə
Məmmədhəsən tinində
Sürürdüm bala-bala,
Yüz olmazdı süretim.
Birdən boylandım dala,
Şahə qalxdı heyrətim.
Daldan bir can gelirdi,
Can deyirəm sənə ha!
Sinesi göz dəlirdi,
"Əhsen!" dedim Allaha.
Kişinin dərgahına
Əl qaldırdığım zaman,
Atamın ərvahına
Söyüş yağıdı bir ümman.
Çəperini yixmamış
Məmmədhəsən oyandı

Maşın eylədi "fiş-fiş",
Getdi, getdi, dayandı...

Bəxtim götərmir, usta!
Xoşlayıram vurmağı.
"Yox" demək olmur dosta,
Üz də ettəndir axı!
O gün gillətdim bir az,
Bir litir olmazdı heç.
Ayağım altında qaz,
Bu yandan da isti peç.
Baş çöykədim sukana,
Gördüm işim oyandı.
Maşın girdi dükana,
Getdi, getdi, dayandı...

Yatib gəlmisəm, usta!
İgid ömrü yatmışam.
Atib gəlmisəm, usta!
Noxud boyda atmışam.
"Partladı" tin başında,
Gördüm asimandayam.
Maşın çaya aşanda,
Əlüstü batdı mayam.
Yoxlayanda başımı
Əlim qana boyandı.
Daşlar atdı maşını,
Getdi, getdi, dayandı...

II. Maşın gelir!

Keç, bala, keç, maşın gelir!
Soruşma heç, nösün gelir?
Gelir ki, can alıb gedə,
İlan kimi çalıb gedə,
Ortaya qan salıb gedə.
Keç, ay bala, keç, ay gedə!
Keç, ay nənə, keç, ay dədə!
Fayton deyil, maşındı ha!
Çiyin üstə başındı ha!

Az elə laxla, ay bala!
Kəlləni saxla, ay bala!
Kelle dəyəndə dəmirə
Dönür əlüstü xəmirə.
Xurd-xəsil olunca baş,
Yanar beş-altı gözdə yaş.
Çekib səni Sərdaxıla
Atalar torpaq daxıla.
İnanmirsan, dur, gelir!
Dur, ona kelle vur, gelir!

Açılmış güldü sürücü,
Yamanca lıldü sürücü.
Yol üstündə görüb səni
Gör nece güldü sürücü!
Keyfi kökəldi bir daha,
Eşqi dikəldi bir daha.

22.02.1982

Vaqif Hüseynov

Gəlir üstüne şəst ilə.
Gırma yarışa məst ilə
Məsti-kumardı sürücü,
Zehrimi yardı sürücü.
Şerə qarışmışdı başım
Az qalz qaynasın aşım...

22.II.1982

III. Dünyanın faciesi

Maşın gəldi, çıxın yoldan, onundur hər cığır, hər iz.
Onundur hər yerin altı, yerin üstü, səma, çəniz.
"Qoyunla yedi insanı" - haray saldı bir vaxt Russo,
Görüb maşın bələsini - cinayetdir şair sussa.
Fəqər şair harayıla inammam ki, belə öte,
Çəkir yedəkdə dünyani maşın bu gün FƏLAKƏTƏ...

23.II.1982

BELƏ DƏ OLUR

Mənə vaxt verin

SÖZÜN KÜT GEDƏ-GEDƏ
(Belə də olur)

Ağız söz təndiridir, bişirib çıxar sözü,
Ürəkdir bu təndirin odu, alovu, közü.
Xəmir yaxşı gəlməsə, çile yaxşı yanmasa,
Sözün küt gedə-gedə çevrilərsən qanmaza.
Elə ki, qanmazlığı üzərinə götürdün,
Bu qulaqdan söz alıb o qulaqdan ötürdün,
Deyəcəklər: bişibsen vəzifə üçün indi.
Buyur, böyüklük eylə, idare et bu kəndi.
İstəyirsən ağızını düz qoy, ya da köndələn,
Yaxşı damış, pis damış, fərqi yoxdur mən bilən.
Ancaq talə sahibi gəlib çıxınca damış,
O insan sərrafına biganədir aldanış!

Vaqif Hüseynov

AMANSIZLIQ

Bu gün bir nadana aqil demişəm,
Ona güldüyümü anlamadı heç.
Bir ədalətsizə adil demişəm,
Məni qınamadı, danlamadı heç.

Xəbisə demişəm: "Nə xeyirxahsan!"
Oğruya demişəm: "Doğrular şahı!"
Onlar bu tərifdən məst olan zaman
Şahid çağırmışam böyük Allahı...

Cəllada dedim ki, "Mələksən, mələk!
Bir quş qanına da batmayıb əlin".
Qanqala dedim ki "Çiçəksən, çiçək!
Baqlarda qoyulsun gərək heykəlin!"

Bir qarı dəm vurdur cavaklıından:
"Dünya gözəliydim, - dedi, - qız vaxtı".
Söylədim: yena də gözəlsən, inan!
Az qala boynuma atılacaqdı.

Tərif xəstələri göbələk kimi,
Ay haray, günbəgün çoxaldı, artdı!
... Mənim tarifimi çiyəlek kimi
Müdir də kalafa ağızına atdı.

iyun 1980-ci il

256

Mənə vaxt verin

PEŞİMANAM

Birnəfəsə çıxdım dağı -
Peşimanam.
Tələsmişəm niyə axı? -
Peşimanam.

Büdreyaydım, yixılaydım
Yolda gərək.
Gizlənəydim, qaxılaydım
Kolda gərək.
Sürünəydim mən hamidan
Daldə gərək -
Peşimanam.

Bir qaydadır - dağı aşan
Qürub eylər.
Kədər - səni - burda möclis
Qurub eylər.
Pambıq kimi ala tutar
Quru bəylər.

Quru bəylilik nə yamanmış -
Peşimanam.
Necə meydan sulayıր qış! -
Peşimanam.

Birnəfəsə çıxdım dağı -
Peşimanam.
Tələsmişəm niyə axı? -
Peşimanam.

18.I.1976

257

Vaqif Hüseynov

GECƏLƏR YUXUMA ÖLÜLƏR GƏLİR...

Gecələr yuxuma ölüler gəlir,
Bürüyür qəlbimi bir əbədi qəm.
Elə yuxudaca mənə tər gəlir,
Elə yuxudaca duyuq düşürəm.

Bilirəm, ölüblər neçə il əvvəl
Həmpiyalələrim, həmnişinlərim.
Bu əmr eyleyir gəl, o yalvarır gol...
Guya yanlarında boş qalıb yerim.

Fərahla dayanır biri qarşında,
Başqası yalayır məni duz kimi.
Papağım ayağa qalxır başında,
Bödənim buz kimi, qanım buz kimi.

Birtəhər özümü alaraq ələ,
Salib zarafata yenə hər sözü;
Deyirəm, vaxtımı qalibdir hələ,
Ölmək istəmirəm mən sözün düzü.

Üzlərdə istehza, dodaqlarda ah,
Dillərdə bir vurğu, bir ahəng, bir səs:
" - Bizə ölü demek günahdır, günah!
Ölmək dirilməkdir, bilmirsənmi bəs?"

Deyirəm: Ölü dost, bir sus, bir kiri!
Torpağa sərilmək istəmirəm mən!
Qoy mən ölü olum, siz isə diri,
Bu sayaq dirilmək istəmirəm mən!

05.1 1978

258

Mənə vaxt verin

NİYƏ BACARMIRIQ...

İstədim yuxarı tüpürüm, gördüm
Orda big ayləşib, məgrur, mizəffər.
İstədim aşağı tüpürüm, durdum,
Toxuna bilərdi saqqala zəfər.

Yuxuda gördüm ki, ağırdır şələm,
Müştəri gəzirəm, sata bilmirəm.
İstədim saqqala salama gəlim,
Gördüm ki, qeyrəti ata bilmirəm.

Əclafi dağdada ha söy, ha pislə,
Demək öyrənmışık kola hürməyi.
Üz-üze gəlirik neçə xəbislə,
Niyə bacarmırıq düz tüpürməyi?

BAYATILAR

Bu dağda sürüm qaldı,
Alagöz hürüm qaldı.
Səndən gen düşdüm, Vətən,
Arazim, Kürüm qaldı.

Bağçalarda güla bax,
Gül üstə bülbüle bax,
Yandım, axtarma məni,
Ocağında güla bax.

259

Vaqif Hüseynov

EVDƏ AZ TAPILAN ƏRLƏRƏ

Masanın üstüne çırpıb əlini
Haldan-hala düşdü gündə neçə yol.
Darayıb telini, hörüb telini
Arvadı şəhəri dolaşdı gen-bol.

Uzun icaslara qarışdı başı,
Döndü menzilinə o, gecə yarı.
Gördü arvadının qulaq yoldaşı
Töyüşyə-töyüşyə aşdı hasarı.

İnciyib küsməsin məndən dost-tanış,
Bu şeri yazmadım mən ki boş yero.
Evde az tapilan ərlərin, alqış,
Evdəki işini görən kəslərə!

Mənə vaxt verin

YALTAQ

Düşüb aramızda bir bəla kimi
Neçə şəklə girər hər saatda o.
Ürəyi çamırlı bir çala kimi,
Ləkədir, yamaqdır bu həyatda o.

Üstünə yağıştək tərif yağıdırar,
Ayiq ol, məst olsan batıb gedərsən.
Tərif xəstələri nə qədər ki var
Yaltaqlar həkimlik edəcək hökmən.

O da çoxlarının həkimi olub,
Sağalmaz dərd ilə gedib xəstələr.
Ürəyi boşalıb, cibləri dolub...
Vəzifə başından itib xəstələr.

Xırda ürəklərə elə girib ki,
Mikroorqanizm biliblər onu.
Elə ömürləri yelə verib ki,
Nehəng mexanizm biliblər onu.

Gözünə bir kərə üfürməyiblər,
O gah qəddar olub, gah yazıq olub.
Üzünə hələ də tüpürməyiblər,
Altda saqqal olub, üstdə biğ olub.

Vaqif Hüseynov

GÜN GETDİ SU İÇMƏYƏ...

Uşaq mahnilərindən
Yadına düşdü biri.
Körpəliyim, ağlama,
Mən oxuyum, sən kiri:

"Gün getdi su içməyə,
İndi gələr ha, indi gələr!
Qızıldan don biçməyə,
İndi gələr ha, indi gələr".

Cığırımız, sədamız
Buludlara dəyirdi.
Şer tükənməyirdi,
Neğmə tükenməyirdi.

Bir neçə misraydı o,
Bir neçə kəlməydi o.
Yerdənmi göyərmışdı,
Göydənmi gəlməydi o.

İslanardıq, buludlar
Ətəyini sixanda.
Atılardıq-düşərdik
Gün təzədən çıxanda.

262

Mənə vaxt verin

Qalxmazdı zil səsimiz
Qüssə, qəm zili qəder.
Cəbhə bizdən uzaqdı
Bir ox mənzili qədər.

Otaq çöldən soyuqdu,
Əsirdik tir-tir, zağ-zağ.
İstəyirdik Günəş
Tutub peçdə yandıraq.

Qızıl şəfəqlərini
Dartardıq hana kimi.
Buludu qarğıyardıq
Günəş çıxana kimi.

Ömür keçdi, gün keçdi,
Oba qalxdı köçməyə.
Bir də onda ayıldıq -
"Gün getdi su içməyə".

14.XII.1978

263

BU SƏHƏR

Bu səhər düşündüm görün nələri:
Dostlar serçə deyil, qaranquşdular.
Hani xoş günümün pərvanələri?
Çıraqım sönməmiş hara uçdular?

Bir qala üstündə təbil çalındı,
Yığıldı, düzüldü, atlandı qoşun.
Sevincim talandı, könlüm talandı,
Yeri də, göyü də büründü qurşun.

Qoşunlar çekildi, boş qaldı sinəm,
Söndü fərəhimin çıraqı bir-bir.
Orda sevincdən də yaxşı yanır qəm,
Niye qəm oduna pərvanə gəlmir?

Bu səhər düşündüm görün nələri:
Niye yaxşı günün dönükdür üzü?
Niye görməmişdim illərdən beri
Gecə köynəyində gəzən gündüzü?

Üzündə zərrəcə həyası da yox,
Gün günorta çağrı əyyaş gəzir o.
Təbəssümü soyuq, qılığı soyuq,
Bir gör ürəyimi necə azır o!

Söyle, kim xoşlanar kədərdən axı?
O da özünkü yox, özgənin ola.

Əlimdən qapardın acı arağı,
Qəmimdən niyə bəs qaçırsan, bala?

Bu səhər qəlbimi daşlara çaldım,
Bu səhər içimdə söndü bir ocaq.
Bu səhər nələri gör yada saidim,
Nahaq yada saidim, nahaq, çox nahaq!

Vaqif Hüseynov

QOC DÖYÜŞÜ

Rəislə kəllə-kəlləyə
Gelmeyin adı başqadır.
Kəllə dəyəndə çəlləyə
Ağrımın dadi başqadır.

Çəlləyə bənzeyir rəis,
Çəlləyə bənzər azdim?
Yadiq daban-dabana biz,
Yad olmaq məgər azdim?

Baş gərək ağrıya hələ,
Ağrı da başı doğraya,
Ağrı ki ötdü beş ilə
Ağrim elənci ağrıya!

Dayandıq üz-üzə yenə,
Sardı bir heyrot hamını.
Salam verdi rəis mənə,
Almadım heç salamını.

Kəlləyə güc verib bu dəm
Kəlləsini kəllələdim.
Vallahi lap yandi dədəm,
Lap dədəmi güllələdim.

Gözlerimə sağıldı qan,
Dünya tamam qan qoxudu.
Öyle çığırdım ağrından
Ayıldım gördüm yuxudu...

20.I.1980

266

Mənə vaxt verin

TELEQRAF DİRƏKLƏRİ

Sıranız var yollar boyu,
Durubsunuz illər boyu,
O dərtliən tellər boyu
Bəstələyin küləkləri,
Teleqraf dirəkləri.

Neçə sevinc dadıbsınız,
Neçə dərdi udubsunuz,
Çiyinizdə tutubsunuz
Ela bil ki fələkləri,
Teleqraf dirəkləri.

Arzu sonsuz, ömür şirin,
Hamiya şad xəber verin,
Birləşdirin, birləşdirin
Ayrı düşən ürəkləri,
Teleqraf dirəkləri.

267

Vaqif Hüseynov

ELƏ ÇİÇEK HANI?
ELƏ SÖZ HANI?

Nə qədər yuxusuz gecəm olubdur,
Narahat günlərim hesaba gəlməz.
Gah uşub xəyallar quş topası tək,
Qayıdır sinəmə gah cəm olubdur;
Söz axtarmışam ki - əbədi, ölməz,
Çiçək axtarmışam - solmayan çiçək.
Dəmir çariq geyib gəzdim dünyani,
Elə çiçək hanı, elə söz hanı?

11.VII.1972

DÜZÜN DE

Ey sevgilim, əldən düşsəm, üzülsəm,
Mənə rəhmin gələr, gəlməz? - düzün de.
Başım sınsa, qolum düşsə, əzilsəm,
Göyü ahin dələr, dəlməz? - Düzün de.

Nakəslərə, naməndlərə yar olsam,
Dosta sərin, dosta soyuq - qar olsam,
Məğlub olsam, xəcil olsam, xar olsam,
Düşmen mənə güler, gülməz? - Düzün de.

Könül verdim əzəl dündən şere mən,
Çatmamışam bu yolda bir xeyrə mən,
Qələmimi əgər qoysam yere mən,
Şer-sənət ölü, ölməz? - Düzün de.

29.VI.1973

Mənə vaxt verin

LAYİQSƏN?..

Görüşdük bir axşam
Biz sahil bağında.
Ay düşüb qalmışdı
Ay-Petri dağında.
Kükrədi gözündə
Ehtiras dənizi.
Əks etdi üzündə
Səhərin dan üzü.
Saçların elə bil
Yumurta sarısı.
Qaşların qaş deyil -
Karandaş qarası.
Gözlərin surməli,
Gözəlsən - gəzməli,
Görməli.
Sən dedin:
- Bəs, layiq deyiləm
Sevgiya?
Mən dedim:
- Layiqsən
Ən gözəl sərgiyə!

268

269

Vaqif Hüseynov

KUPEDƏ

Tanış olduq nə sayaq?
Nə mən bildim, nə də o.
Qaldıq subhacən oyaq -
Nə mən bildim, nə də o.

Qatar yüz yol dayandı -
Nə mən bildim, nə də o.
Duyğular yandı, yandı...
Nə mən bildim, nə də o.

Ürəklər dindi gizli -
Nə mən bildim, nə də o.
- "Mən subayam" ...
"Mən evli" ...
Nə mən bildim, nə də o.

sentyabr 1968

270

Mənə vaxt verin

ÖPÜŞLƏR BƏZƏYİR SƏFƏRİMİZİ

Dünya nə böyükmiş, dünya nə gözəl!
Gəzəsən, görəsən, duyasən gərək.
Gözünүn qurdunu öldürməyə gel,
Demirəm bir yolluq doyasən gərək.

Ətalət timsali qımında yanma,
Guşənişinliyi yixsan pis olmaz.
Başımı Bakıda islat, dayanma,
Uçub Moskvada qırxsan pis olmaz.

Qoy kabab eyləsin bağrını qızlar,
Qızlar arzuları sirab eyləsin.
Götürsün canından ağrını qızlar,
Qızlar qoy min belə savab eyləsin.

Qatarda, gəmidə, təyyarədə qız,
Dodaqlar öpüşə səsləyir bizi.
Qınayan olmasa, deyərdim, yalnız
Öpüşlər bəzəyir sefərimizi.

sentyabr 1968

271

Vaqif Hüseynov

LƏNƏT

*Lənət o kəsə ki, çəkilib yana,
Xəbərsiz yaşayır el qeyrətindən.
Öz ana dilini yadırğayana
Lənət yağıdırıram var səsilə mən*

Rəsul Həmzətov

Gah ağaran, gah qızarış allanan,
Bu dodaqdan o dodağa calanan,
Zəhər iken şirinlənən, ballanan –
Süsəvə lənat!

Pələng kimi naxışlanan, xallanan,
Arsızlıdan gündə yüz yol şallanan,
Siçanlarla məclis qurub hallanan –
Pisivə lənət!

Hər söhbətdə haldan-hala hallanan,
Əmgəyindən, qaşqasından nallanan,
Arvadının lifəsindən sallanan –
Kisivə lenət!

Təzə geyib açıq-aşkar şellənən,
Baxışları ələ, cibə zillənən,
Nakəslərin ocağında küllənən –
"Oocağa" lenet!

Mens växt verlin

Səhər-axşam qaynayaraq sellənən,
Boş-boşuna axıb-axıb göllənən,
Çəsməsinə toxunmamış lillənən –
Bulağa lenet!

Özgəsinin torpağında yellənən,
Qayıçılanan, baltalanan, bellənən,
Ucalardan alçaqdara hellənən –
Bayrağa lənat!

- 252 -

Vaqif Hüseynov

ANA VƏ QIZ

Dünen yol üstündə bir ana gördüm,
Ayağı oynayır, eli çalırdı:
"Qızımın saçını indicə hördüm,
Qızımı bir cavan xəber alırdı.
Qoşulub getdilər meşəyə səri,
Qızımın yanındı gül yanaqları".

Bu gün ana yenə çıxdı qarışma,
Söyledi: "Payızda dönübdür yazım.
Haranın külünü töküm başıma?
Şer qarışan zaman gördüm ki qızım
Qayıdır tək-tənha obaya səri,
Saralıb solmuşdu gül yanaqları".

OĞLAN, NƏ YATMISAN?

Oğlan, nə yatımsan haydi, dur geyin!
Qızı elçi gəlib, nə desin axı?
Nə vaxt açılacaq görəsən keyin? -
Ay kişi qırığı, kişi qırığı?

Kölğətək ardına düşdüyüñ yetər,
Yetər utandığın, topla özünü.
Yoxsa səadətin əlindən gedər,
Yoxsa göynəyərsən ömrünüz uzunu.

Mənə vaxt verin

GECİKMİŞ ETİRƏF

Başqa adamlarıq biz ki səninlə,
Niyə özümüzü aldatmışıq bəs?
Dolub ürəyimiz qazəblə, kinlə,
Mərhəmət umuruq sevgidən əbəs.

Bu dərd varlığımu gör necə eyir,
Ömrün çox yarısı ötürülübdür.
Bizim torpağımız, axı kim deyir,
Nə vaxtsa bir yerdən götürülübdür?

Yox, yox, xəmirimiz başqa-başqadır,
Mən qara torpağam, sən səri torpaq.
Mənim ürəyimdə duyğular yatır,
Sənin ürəyində qızıllar ancaq...

Vida mahnisını oxuyaq qoşa,
Çalsın orkestr də marş havasını.
Necə isteyirsən get elə yaşa,
Mən də saxlayaram eşqin yasını.

Vaqif Hüseynov

QORXAQLIQ FACİƏSİ

Buludlar üstündə alışdı mator,
Dedilər yüz adam kül oldu getdi.
Töküldü yerimə elə bil ki qor,
Dedim: təyyarəylə "alverim" bitdi.

Qəzaya uğrayır gündə yüz maşın,
Gündə neçə evə qoşun çekir qəm.
Göynəyir sinəsi torpağın, daşın,
- Heç bir nəqliyyata, - dedim - minmərem!

Başımın üstündən təyyarə uçur,
Yanımdan maşınlar ötüşür min-min.
Yaşaya bilmirəm, doğrusu, bu cür,
Axı övladıyam mən də əsrimin.

Adamlar səmada uçurlar yenə...
Gərək var səsimlə dünyaya deyəm:
Baxın qorxaqlığın faciəsinə -
Zəmanə atlıdır, mən piyadəyəm!

02.VI.1973

276

Mənə vaxt verin

GECİKMİŞ MƏHƏBBƏT

Alt-üst görüm bu şəhəri,
Alt-üst etdi həyatımı.
Necə çəkim bu qəhəri?
Necə açım qanadımı?

Tab qalmayıb ürəyimdə,
Qanadım da qırılmışdır.
Tükənibdir çörəyim də
Paltarım da cirilmişdir.

Alçaldılan bir ləyaqət
Kimə verər axı fayda?
Hardan gəldi bu məhəbbət?!
Mən nə hayda, o nə hayda!

Sonu nədir bu hənəyin? -
Bir güzgütök qarşımızdadır.
İkibaşlı dəyənəyin
Bir ucu da başımızdadır.

Bu şəhərin evləsi daş,
Adamları yuxa kimi.
Bu şəhəri itirim kaş
Röya kimi, yuxu kimi...

26.IV.1977

277

Vaqif Hüseyinov

MƏNƏ DƏYMƏ!

Mənə dəymə, qoy yanım,
Odum özümə bəsdir.
Gülüm, çılğın ruhuma
Bu adətlər məhbəsdir.

Mənə dəymə, ey afət!
Qoy ölüm sənə həsrət.
Qan salar bu məhəbbət,
Axı bu nə həvəsdir?!

Mənə dəymə, ədalim,
Baxışı min xətalum!
Tutar səni babałım.

Mənə dəymə, yaram var,
Gülüm halal-haram var.
Talanmamış haram var?
Dörd bir yanım nakəsdir.

Mənə dəymə, aybəniz!
Mən nökərəm, sən kəniz...
Gəzdiririk damğa biz,
Damğalanmaq əbəsdir!

VII.1968

278

QƏZƏLLƏR

GƏLDİ

Bu gecə bal yuxuma gəldi o canan, gəldi!
Gözü göy, ləbləri al, zülfü pərişan gəldi.

Beli sanki bir üzükden keçirilmişdi onun,
Baldırı bal kimi saf, sinəsi meydan gəldi.

Dodağımdan bir öpüş aldı - uçundum, oldum,
Bir də öpdükdə dirildim, canımı can gəldi.

Bütün ələm onu əfsunçu güman etdi, dedim:
Taleyin hökmü ilə üstümə loğman gəldi.

Özümə şəkk apardım: "Bu mənəm, mən deyiləm?"
"Elə sənsən!" - deyə əflakdan ferman gəldi.

Ali bəcəmə zərif əllərini "getmə!" dedim,
Deyəsən "getmə!" sözü ol şuxə man gəldi.

Dedi: "Mən özzoxuma gəlmışəm, oğlan, yanına,
Cin-şeyatin fikri qəlbinə hardan gəldi?"

Gecə bir pərdədi, mətləb də bürünmiş pərdə,
Niyə məqsud, dedim, bir belə pünhan gəldi?"

Dedi: "Bir qaydадı gövhər gərək əlçatmaz ola,
Niyə məsrəfdi o şey ki, ələ asan gəldi?"

Vaqif Hüseynov

Cuşə gəldim, yeridim üstünə, tərsə qaçdı,
Hər görən söylədi: "Yarəb, yeno Sənan gəldi!"

Qanadın çaldı bu dəm, qalxdı o canan ərşə,
O qədər ağladım, axır gözümə qan gəldi.

Göylərin göy yaxasından yapışib silkalədim,
Yerbəyerdən tökülüb üstümə hicran gəldi.

Hər qəbirdən səs aldı qulağım: "Cərgəmizə
Əhli-hal, əhli-əzab, əhli-kef insan gəldi!"

Fərəhindən dirilərdi, dirilərdi Vaqif
Dəfninə görə idi cümlə Lənkəran gəldi.

8 mart 1983

Mənə vaxt verin

PUL

Səni kim doğdu, kim əkdi, kimdən aldın ad, Pul!
Dad qıldı kimlər ol gün, kimlər oldu şad, Pul!

Sən ayaq açdıqca, dil açdıqca açdın qol-qanad,
Qol-qanad açdı, ayaq açdı fitnə-fəsad, Pul!

Fərşə hökm etdikcə başın ərşə dəydi az qala,
Ərşə qalxdı fərşdən min nälə, min fəryad, Pul!

Səni icad eləyen kəs gorbagor olsun görüm!
Xoşqliqsan yar tək, ey mar tək bədzat, Pul!

Hansı firon, hansı Nəmrud səni keşf etdi görən?
Özü dünya möhnətindən oldumu azad, Pul!

Şirnin artdıqca niyə meyvələrin zəhr dadır?
Səndə cəm olubdu gör bir nə qədər təzad, Pul!

Tapsa bir lüt xəzinə, üşüməz çovğun ola.
Sənsiz olsa donacaq bürküdə lap Şəddat, Pul!

282

283

Vaqif Hüseynov

Qaş-qabağın sallayınca düşdü qeyrətdən kişi,
Kişiləndi dəmbədəm sayəndə hər arvad, Pul!

Dürr tökülsə pulsuzun ağızından xeyri yoxdu, yox!
Pullu sərsəmdən umar əhli kamal nicat, Pul!

Sənə ram olmayan dünya gözəli görməmişəm,
Əriyər bir baxışınla, ola gər polad, Pul!

Əyəcək pulsuzluq, şümşad ola qəddin əyəcək!
Çox kaman qəddi düzəldib eləyib şəmşad, Pul!

-Kişi var ki, təpədən dirnağa pul təşnəsidir,
Dirilər puldur gözündə, üstəlik əmvat Pul!

Yer özü pul kisəsi, Ay da, Günəş də o sayaq,
Fərş - Pul, əflak - Puldur, fərd - Pul, Əfrad - Pul!

Pullu qardaş tanımaz pulsuz olan qardaşını,
Həm xələfsən, həm sələfsən, həm də ki, əcdad, Pul!

Söyləyirlər: - gücünə mat qalıb Allahın özü,
Nə bir toy sənsiz öter, nə ötüşər xeyrat, Pul!

Mənə vaxt verin

Şəhrlər bir him-ciminlə yer ilə yeksan olar,
Him-ciminlə xərabələr də olar abad, Pul!

Bir eybi vardı, deyiblər, cahanda hər gözəlin,
Tək sənə tutmayıb heç kəs hələ ki irad, Pul!

Bir qulaq ver nə deyir rənginə hesrət Vaqif.
Dad əlindən, dad əlindən, dad əlindən, dad Pul!

10 yanvar 1982-ci il

Vaqif Hüseynov

DEYƏRDİM

Hər ləhzədə "Qan! Qan!" deyərdim,
Hər zərraya bir cahan deyərdim.

Zal oğlu gözümüzə qorxacandı,
Aşıqlarə pəhləvan deyərdim.

Xanlar nəzərimdə bir gədadydı,
Əhli-xərabətə xan deyərdim.

Ruhun özüne ruh deməzdim,
İllin hərəkət, təkan deyərdim.

Başlı başını saxlayıb hər vaxt,
Başsızlıq mən sükan deyərdim.

Bandan yerə gəlseydi saman da,
"Öldü, ay haray, Zaman!" - deyərdim.

Dostun aşını zəhr sanardım,
Yad "çor" da desəydi "can!" deyərdim.

Alçaqları, nakəsləri görçək
"Gəldi din ilə iman" - deyərdim.

Alem bu gözümüzə törsinəydi,
Yaxşı adama yaman deyərdim.

Vaqif, içi boş qozdu bu dünya,
Bir vaxt ona girdəkan deyərdim.

1984

286

Mənə vaxt verin

QƏZƏL

Müğənni dostum Cavad

Hər evdə toy görüm, könlüm açılsın, daim şad olsun,
Toy olsun, bayram olsun qoy, cahan qəmdən azad olsun.

Şikardan dönənş qartaldır bəyoğlan bəylək taxtında,
Pozulmaz halı bir zərrə, tufan olsun, gürşad olsun.

Gəlin qız bəxtəvərliklə gülür qızlar arasında,
Əliyə qoy bu dudiman abad olsun, abad olsun!

Baxıb gelinə köksünü ötürməsin subaylar çox,
Kaş onlar da nişanlınsın, elə bu il də ad olsun.

Yarandıq izdivacından biz Adəm ilə Həvvənin,
İnsan incitmək insan oğluna həmişə yad olsun!

İnsanlıq vergidir vallah, verilməz alçağa hərgah
Cibində simuzər, başında bir dünya savad olsun.

Uçalsın Vaqifin şeri, könüller vəcdə gəlsin qoy,
Müğənnimiz Cavad olsun, Cavad olsun, Cavad olsun!

287

Vaqif Hüseynov

QƏZƏL

Məmmədsadıq Axundova cavab

Gözəli sevdin helə naz eləyər,
Sənə yox, meyli olar digərinə.

Vaqifa gövhəri-dürdanə dedik,
Qiymadı bir sədəfi çakərinə.

(Məmmədsadıq Axundov)

Bu qədər tərifə layiq deyiləm, Sadiqcan!
Mən özüm şərinə çıxan meyiləm, Sadiqcan!

Bu meyillik sənə də qəddimi əyməz, əyməz,
Şəhərimizdə axı mən baş ceyiləm, Sadiqcan!

Baş ceyil olduğum üçün gəzirəm sərsəri mən,
Baş ceyiləm, deməli, baş veyləm, Sadiqcan!

Yoğrulub mən hərəkətdən hərəkət eyleyirəm,
O səbəbdən də isim yox, feiləm, Sadiqcan!

Nə əcəb dönməmişəm bir prokat paltara ki,
Hər kəsin əyninə dərhal geyiləm, Sadiqcan!

Ömrün qırx ili ötdü yarılən, dostlarilən,
İndi dostluq edirəm tək mey ilən, Sadiqcan!

Vaqifi meydən ayrırsa, ayırar yalnız ölüm,
Özgə bir illətə sanma əyiləm, Sadiqcan!

288

Mənə vaxt verin

SÖZ

"Müasir" təxəllüsü ilə şerlər yazan həkim,
qələm dostum Mirsalam Babayevə

Söz bazarında sayılmaz hər sükən, hər laf söz,
Əql ilə naəqli burda eləyər çur-saf söz.

Söz məhəkdir bu cahan içrə, kimyagərdir, inan,
Ən dəqiq ayınədir, ən mötəbər sərraf söz.

Vaxt olur min bir yalani gizləyir söz pərdədə,
Bu eyibcu qəsdini etməzmi etiraf söz?

Müşk ilə doldur dəhanından çıxan hər kəlməni,
Cəhd qıl olsun müdam müşk ilə dolmuş naf söz.

Sözün ixtilafına gör nə qədər sevda yanıb,
Qiymayıñ ki, eşqə bir də sala ixtlaf söz.

Ey Müasir, ey həkim, ey söz xiridarı, inan,
Görmediim aləmdə könlüntək ola şəffaf söz.

Şah hüzurunda əyan olsan, əyan et əşrəfi,
Şaha layiq söyləyər çünki əyan-əşraf söz.

Hər israfidən söz israfi yamandır, Vaqifa,
Ömrün israf olsun, amma olmasın israf söz.

iyun, 1983

289

Vaqif Hüseynov

QEZƏL

Heyif o dəmlərə ki, yar ilə həmdəm men idim!
Allah, Allah, necə şad, ah necə xürrəm, şən idim!

Bəm-bəyaz sinəsi üstə qara bir xaldım, inan,
Elə bil torpağa düşmüş, göyərmış dən idim.

Qovuşardı səhərə meylə, məzəylə gecəmiz,
Gecələr mən elə gündüz qədər rövşən idim.

O ki bir dağ idi şəksiz, yaza açmışdı yaxa,
Ətəyində sürünen, xoş görünən bir çən idim.

Ayla, Günlə girişərdi həmişə bəhsə o yar,
Elə mən də o zaman Ayla, Güneşlə tən idim.

Bildimi qodrını o keyfin, o yarın Vaqif?
Bilmədi, bilmədi, vallah! Özünə düşmən idi.

15 oktyabr 1981-ci il

290

Mənə vaxt verin

ELƏMƏ (İbrahimxəlilə nəzirə)

Bəsdi, ey təzə gülüm, tökmə dəxi qan, eləmə!
Alma nərgiz baxışınla yenə min can, eləmə!

Bu yerişlə, bu duruşla pərilər şahimisan?
Az elə yırğalan, öldüm, sənə qurban, eləmə!

Suladım yolları göz yaşım ilə şamü-səhər,
Göz yaşım qorxuram axır ola ümman, eləmə!

Eşq bir yanğın imiş, qarsaladı üz-gözümüzü,
Mən yanantək bu oda sən də alış, yan, eləmə!

Ölüm haqdır, kamımı qoyma gözümüzə, gözəlim,
Vermə Allah deməmiş qətlimə fərman, eləmə!

Qönçədən çıxdımı gül solmalıdır, tez-geci var,
Bu elə hökmdü ki, yox ona dərman, eləmə!

İmtahanından keçiribsən azı yüz məni sən,
Bu qədər naz, bunca olmaz imtahan, eləmə!

İndi toplarla, rakətlərə şəhərlər dağılır,
Könlümün şəhri olub naz ilə viran, eləmə!

Elə ki başlamışan, qorxuram dünya dağıla,
Mən cəhənnəm, yaşasın bari qoy cahan, eləmə!

291

Vaqif Hüseynov

Keçdiyin yollar od almış, necə dözsün Vaqif?
Rəhmə gəl, insaf elə, yandı Lənkəran, eləmə!

11 iyun 1982-ci illər

QƏM YEMƏ, KÖNLÜM!

Həsən Mehdiyev

Dosta, qohuma soyuğam mən, soyuq!
Evdə xoruz, çöldə toyuğam, toyuq!

Pis yoğurublar deyəsən nüfəmi,
Vəzdələyirlər, yenə tutmur siyiq.

Çox da məni bilməginən xam, bala,
Qaz nədir, ondan da ayığam, ayıqlı.

Düşmənimin ağlına gölsin qadam!
Əzvayışıyla məni salmış duyuq.

Cib verib Allah mənə lap dayaz,
Amma rəqibin cibi xalis oyuq.

Vaqifi saldı dayılıqdan zaman,
Qəm yemə, könlüm, nə idikə, oyuq!

Mənə vaxt verin

PUL

Cəmi dərdin dəvasıdır pul, pul!
İki dünya səfasıdır pul, pul!

Kimin yoxdursa gər pulu, bimardır,
Kimin varsa, dəvasıdır pul, pul!

Məzhəblər də, məsləkler də riyadır,
Xəlqin beyni, qafasıdır pul, pul!

Görsən ki, bir köpək basdı canavar,
Bil, onun da arxasıdır pul, pul!

Bu dünyanın əzəl gündən, deyirlər,
Səfasıdır, cəfasıdır pul, pul!

Oğulsuzdursa bir varlı, qəm etmə,
Övladıdır, tayfasıdır pul, pul!

Vaqif, car çək mahala ki, həyatın
Mozaridir, mafasıdır pul, pul!

Vaqif Hüseyynov

BİLMİRƏM...

Ney niyə fəryad eləyir? - Bilmirəm.
Göy niyə gurşad eləyir? - Bilmirəm.

Ah, niyə gah mürgü vurur zəlzələ,
Gah niyə bərbad eləyir? - Bilmirəm.

Toqqamı bərkidim, açıldı, fələk
Haqqımı icad eləyir? - Bilmirəm.

Söz niyə gah bağrumızı qan edir,
Bəs niyə gah şad eləyir? - Bilmirəm.

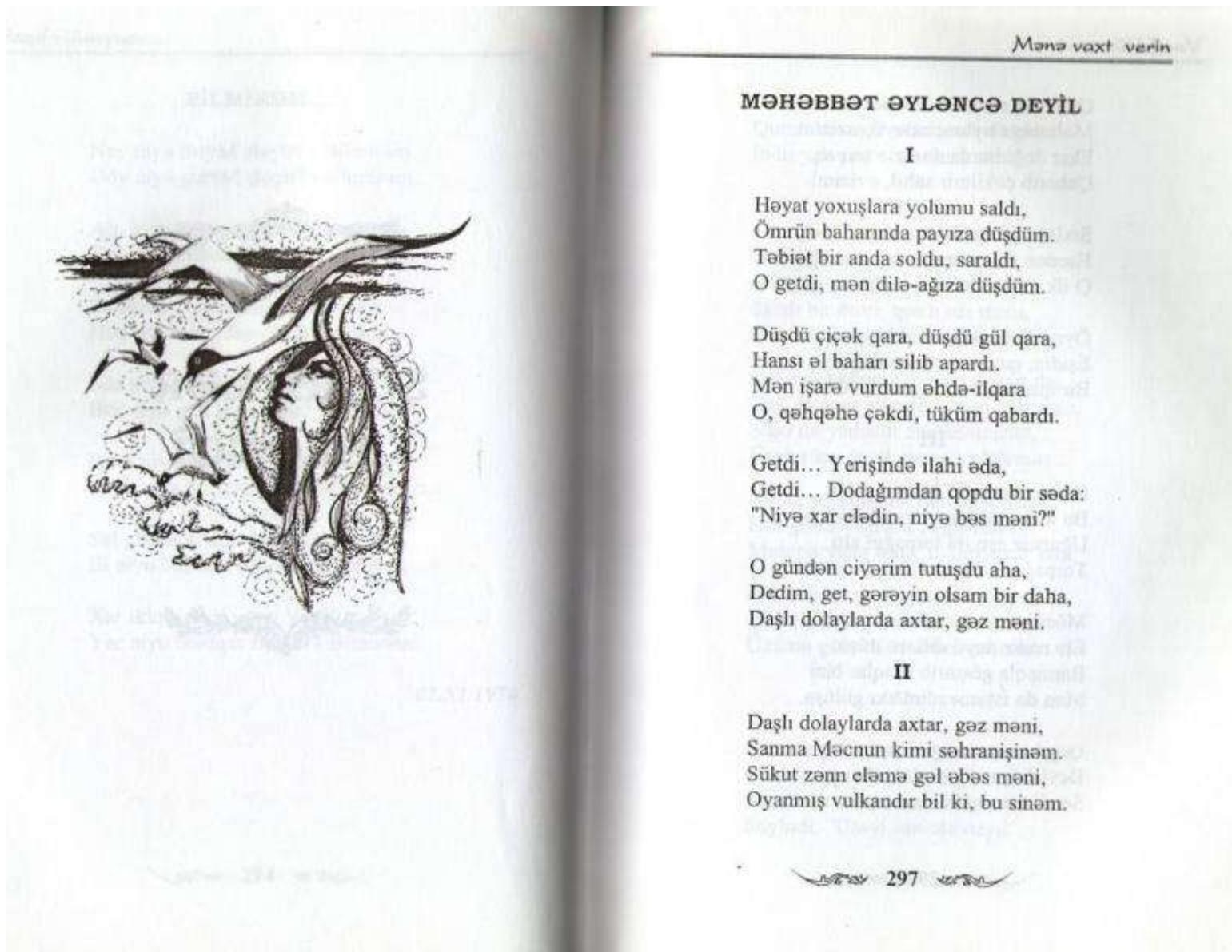
Dəm niyə yaddan çıxarıb bizləri,
Qəm niyə bəs yad eləyir? - Bilmirəm.

Sel gücündür, söylədilər, el gücü,
El niyə bəs dad eləyir? - Bilmirəm.

Xar ikiqat əydi yazıq Vaqifi,
Yar niyə dördqat eləyir? - Bilmirəm.

02.XI.1974

SONETLƏR
ÇƏLƏNGİ

Mənə vaxt verin

MƏHƏBBƏT ƏYLƏNCƏ DEYİL

I

Həyat yoxuşlara yolumu saldı,
Ömrün baharında payızə düşdüm.
Təbiət bir anda soldı, saraldı,
O getdi, mən dilə-ağıza düşdüm.

Düşdü çiçək qara, düşdü gül qara,
Hansi el baharı silib apardı.
Mən işarə vurdum ehde-ilqara
O, qəhqəhə çekdi, tüküm qabardı.

Getdi... Yerişində ilahi əda,
Getdi... Dodağımdan qopdu bir səda:
"Niyə xar clədin, niyə bəs məni?"

O gündən ciyərim tutuşdu aha,
Dedim, get, gərəyin olsam bir daha,
Daşlı dolaylarda axtar, gəz məni.

II

Daşlı dolaylarda axtar, gəz məni,
Sanma Məcnun kimi səhranışınəm.
Sükut zənn ələmə gel əbəs məni,
Oyanmış vulkandır bil ki, bu sinəm.

Vaqif Hüseyinov

Oyunçaq sanırsan sevgini nahaq,
Məhəbbət əyləncə deyil, əzizim.
Ekiz doğulsa da dənizlə torpaq,
Qabarib çəkilmir sahil, əzizim!

Sixlaşır get-gedə başimdakı çən,
Hərdən düşünürəm, deyirəm, görən
O ilk məhəbbətdən mənə nə qaldı?

Öyrəndim, eşqi də alıb satan var,
Eşidin, qayalar, eşidin dağlar,
Bir qız ürəyimi daşlara çalıdı!

III

Bir qız ürəyimi daşlara çalıdı,
Bu köhnə bayati yenə dəb olub.
Uğursuz eşq ilə torpağın altı
Torpağın üstüylə ləbələb dolub.

Möcüzə sanmiram tarixçəmizi,
Elə nadir deyil dillərə düşə.
Barmaqla göstərib uşaqlar bizi
Mən də istəməzdim axı gülüşə.

Qoydu məsxərəyə eşqimi o yar,
Deyirlər, tez qızan tez də soyuyar,
Sevdi tez, öpdü tez, atdı tez məni.

298

Mənə vaxt verin

Hər gün xanım oldu bir təzə bəyə,
Qurandan əynina köynək də geyə,
İndii yalvarışı əyləməz məni.

IV

İndi yalvarışı əyləməz məni,
O niyə dəyişdi, o niyə döndü?
Sandı bir öteri, qərib ses məni,
Gözündə varlığım heçliyə döndü.

Qalandı bağrıma duman da, sis də,
Dağ da qəm altında durum getirməz.
Şuşə də yamanır zəmanəmizdə,
Ürək şüşə deyil, yamaq götürməz.

Bir az sevgimizdə qədimlik vardi,
Hər görüş çağımız nağıl olardı,
Mən pərvanə idim, o, bir yanar şam.

Çöhrəsi bir parça bahar kimiydi,
Gülüşü çağlayan sular kimiydi,
Üzümə gülərdi o, səhər-axşam.

V

Üzümə gülərdi o, səhər-axşam,
Gülüş vergi idi onda elə bil.
Bir gün baxışını tutan baxışım
Söyledi: "Ürəyi səninlə deyil".

299

Vaqif Hüseynov

Səksəndim, boylandım baxlığı səmtə,
Gördüm bir cavan da hayıl-mayıldır.
Elə bu məqamda, elə bu dəmdə
Mən də duyuq düşdüm, o da ayıldı.

İş işdən keçmişdi, açılmışdı kart,
Bir eşqin sarayı uğdu o saat,
Qurtaraq, söylədim, gəl bu hənəyi.

Deydi: "Gözlərimin səkisindən keç,
Səni sevməmişəm, sevməmişəm heç!"
Bağlı boğça imiş demə ürəyi.

VI

Bağlı brığça imiş demə ürəyi,
Nə büküb-bələyib, özü də bilmir.
Gör kimə qızdı o, kimə, ürəyi?
Axı, hər erkəyə kişi deyilmir.

Onu tanıyıram kimin kimidir,
Görmüşəm boş yerə köpürdüyüñü.
Kişi - "mərd" sözünün sinonomıdır,
Yalamaz heç zaman tüpürdüyüñü.

O, hayıl-mayilla gedib görüşdü,
Daş kimi cazibə toruna düşdü,
Elə zənn etdi ki, mən də bir daşam.

Mənə vaxt verin

Yolun çətinini seçdim o çağdan,
Axdım o dərədən, axdim bu dağdan...
Mən daha sevməyi "yadırğamışam".

VII

Mən daha sevməyi "yadırğamışam",
Ağıl üstələyib çoxdan hissimi.
İndi nə yaraşır qaynayıb daşam
Bağrımı od qarsan samovar kimi?

Ömür qabaqdadır hələ, qabaqda,
Mənim bu göz yaşım yaz yağışdır.
Riyasız, sevgisiz həyat qurmaq da
Birbaşlı sevgimdən min qat yaxşıdır.

Məcnun doğulmayırla dünyada hamı,
Leyliyə bənzəmir hər eşqin şamı,
Bacar zülmətdə də işiq görməyi.

Yazıq o kəsdir ki, uzağı görmür,
Mənə bir məhbəsdir sevgisiz ömür,
O sevir sevdasız ömür sürməyi.

VIII

O sevir sevdasız ömür sürməyi,
Canları əridib üzmayı sevir.
Qaşları mixəyi, gözü sürməyi,
Aşağı-yuxarı gəzməyi sevir.

Guya ki, onun da fəlsəfəsi var,
Bəzən möclislərdə boğaz da yırtır:
"Niyə insanlar yox, dilsiz balıqlar
Əzabsız, ağrısız törəyib artır?"

Bu səda od kimi sinəmə doldu,
Arzusuz, duyğusuz bir gözəl oldu
Mənim ürəyimi tapdayan, əzən.

Zər-ziba içində üzür indi o,
Zəngin salonlarda süzür indi o,
Sərvət üstələyir eşqi də bəzən.

IX

Sərvət üstələyir eşqi də bəzən,
Kimdən gizlədirik bu həqiqəti?
Cır-cındır geyinib sərsəri gəzən
Alimin olarmı qədri-qiyəmtə?

Geyimlə ölçülür hələ leyaqət,
Boğazdan yuxarı danışdıq, bəsdir.
Qarışq salınır bəzən məhəbbət
Maşına, rütbəye olan həvəslə.

Tüstü çıxmalıdır - yanısa ocaq,
Bilirəm, bilirəm az olmayıacaq
Mənim gileyimdən inciyən, küsən.

Ayağa atılır hardasa vüqar,
"Alilərlə birgə alçaqlar da var"
Deyirəm, dünyada niyə görəsən?

X

Deyirəm, dünyada niyə görəsən
Bu qədər yaxındır hicranla vüsal?
Kim verib qüdrəti neyə görəsən,
Həm sevinc saçır o, həm də ki, mələl?

Məhəbbət! Elə bir ocaqdır ki, o,
Gah alışır sinəm, gah donur sinəm.
Məhəbbət! Elə bir bulaqdır ki, o,
Bir çəsməsi sevinc, bir çəsməsi qəm.

Ondan kim bezikir, ondan kim doyur?
Yaralı sinəyə gah məlhəm qoyur,
Gah da sinəmizi dəlir məhəbbət.

Elə bil həmişə bir məqam güdür,
Harayla-həşirlə tərk edib gedir,
Xəbərsiz-xəbərsiz gəlir məhəbbət.

XI

Xəbərsiz-xəbərsiz gəlir məhəbbət,
Gəlir ömrümüze ilk bahar kimi.
Ürəyi aynatək silir məhəbbət,
Təzədən köklənir qəlbən hər simi.

Aldı qanadına bir vaxt məni də,
Qaldırdı nə bilim neçənci göye?
Peşiman oldumu yoxsa yenidən,
Gəlmışdı bəs niyə, getdi bəs niyə?

Mən gah ağlayıram, gah da gülürəm,
Əbədi getsə də, elə bilirom,
Gəlib sovuracaq külümü yelə.

Qaldı ürəyimdə bir böyük kədər,
Unuda bilmirəm indiyə qədər,
Lənət yağıdırsam da mən o gözələ.

XII

Lənət yağıdırsam da mən o gözələ,
Sevgisi qəlbimi nura bələyir.
Eşqimi min kərə salsa da ələ,
Yenə yollarıma şəfəq çiləyəir.

Qaçıb gizlənirəm baxışlarından,
Onsuz da deyiləm onun gərəyi.
Göylərin məhəbbət yağışlarından
Daha da alışır Yerin ürəyi.

Torpağın sinəsi yarıtlı çat-çat,
Onun göz yaşına mat qalmışam, mat -
Bağrından süzülüüb çevrilir selo.

Mənidə məhəbbət yandırıb yaxır,
Şimşəyə dönərək bağrimda çaxır,
Sevdası başımdan çıxmayıb hələ.

XIII

Sevdası başımdan çıxmayıb hələ,
Onsuz eşq odunu nə biləcəyəm?
Bəlkə də bir səhər dönərək küle
O, keçən yollara səpiləcəyəm.

Ağilla əbədi döyüşür ürək,
Didir parçalayır suallar məni.
Nə üçün, nə üçün qinasın gərək
İnsan ilk məhəbbət müəlliminini?

Bəzən zalimləri adil eyleyir,
Bəzən nadanları aqıl eyleyir.
Bəzən aqillərə gülür məhəbbət!

Bu həsret ömrümün sonuna çəkər,
Yanıb kül olsa da sevənlər əgər,
Yalandır, - desələr olur məhəbbət.

XVI

Yalandır, - desələr olur məhəbbət.
İzin ver danışım, izin ver dinim:
Dünyanı təzədən bölür məhəbbət -
Yarısı sənindir, yarısı mənim.

Niya öz payını atıb getmişən?
Bəlkə qayıdasan? Sus, ey dil, kiri!
Sən çıcab içinde batıb getmişən,
Dirikən ölüsən, ölükən diri.

Vaqif Hüseynov

Bir zaman oxşadı məni vüsalın,
Sonra da gözümə köcdü xəyalın,
Bu necə xəyaldi, necə xəyaldi!

Son dəfə görüşdük: bir sən, bir də mən,
Dönbə başqlaşdım elə o gündən,
Həyat yoxuşlara yolumu saldı.

XV

Həyat yoxuşlara yolumu saldı,
Daşlı dolaylarda axtar, göz məni.
Bir qız ürəyimi daşlara çaldı,
İndi yalvarışı əyləməz məni.

Üzümə gülərdi o, səhər-axşam,
Bağlı boxça imiş demə ürəyi.
Mən daha sevməyi "yadırğamışam",
O, sevir sevdasız ömür sürməyi.

Sərvət üstələyir eşqi də bəzən,
Deyirəm dünyada niyə görəsən
Xəbərsiz-ətərsiz gəlir məhəbbət?

Lənət yağıdırsam da mən o gözələ,
Sevdası başından getməmiş hələ,
Yalandır, - desələr ölü məhəbbət!

1978

306

Mənə vaxt verin

**İNSAN
(oğluma)**

I

Xalı döşəməyib ömür yoluna,
Onun dərəsi var, onun dağı var.
Dünyanın başına gərək dolana
Kimin ki, bağrında dözüm yağı var.

Səmanı ciyininə alan bir insan
Cahana nur saçar günəşlə birgə.
Qırında qaxılıb qalan bir insan
Daş ömrü yaşayır əslində bəlkə.

Bürküdə buza dön, şaxtada alış,
Səhrada bulaq ol, cəhd elə, çalış
Yeraltı çaylara süzülməyəsən.

Oğul, nə döyürsən gözünü yenə?
Seçib hansı yolu verim ki sənə
Büdrəyib aşanda əzilməyəsən?

II

Büdrəyib aşanda əzilməyəsən –
Ata ürəyinin arzsudur bu.
Sən də inanmursan buna deyəsən,
Mən də inanmırıam, sözün doğrusu.

307

Vaqif Hüseynov

Büdrayıb dikəlmək, axı, ar deyil,
Yollar qarşındadır, bəyən sən, bala!
Ömür yolu ki var pal-paltar deyil
Xoşlayan mən olum, geyən sən, bala.

Karıxma, yolunu kəssə duman, çən,
Yərənər üstündən keçib gedərkən
Nə sağına boylan, nə də soluna.

Dağların başında diş ağardıb qış,
Sən hələ yuvandan pərvazlanmamış
Qüvvət yiğ dizinə, güc ver qoluna.

III

Qüvvət yiğ dizinə, güc ver qoluna,
Ağlınlı yolunu işıqlat, oğlum.
Sən elə yol seç ki, təqdir oluna, –
Özündən sonra da el yaşat, oğlum.

Mərdin yarasına dəyib qanatma,
Namərdi qovmaq da gəlməsin asan.
Həmişə işığa, nura can atma,
Çalış ki, zülməti parçalayasan.

“Cırdan” nağlıını yadına sal bir,
İşqli otaqda div də süslənir,
Hər işiq səmtinə düzelməyəsən...

Mənə vaxt verin

Qüdrətin, qüvvətin dönsə də selə,
Güçünü yamacda elə sərf elo,
Dolayda tengiyib üzülməyəsən.

IV

Dolayda tengiyib üzülməyəsən,
Bu dağın dalında dağ hələ çoxdur.
Allah qapısını yüz yol döyəsən,
Deyəcək, məndə ki hərəkət yoxdur.

Her kəsin özündə olur hərəkət,
Hərəkət tükənəcə özür də bitir.
Hərəkət möcüzə, hərəkət hikmət,
Canlı da, cansız da hərəkətdədir.

Olsa da qorxulu yolların sənin,
Qələm olmayıncı qolların sənin
Əlini yanına salmaqdən usan.

Basılsan, yürüşü yenidən başla,
Çarpış yerlə, göylə, torpaqla, daşla –
Qorxunc bir dərədə yolunu azsan.

V

Qorxunc bir dərədə yolunu azsan,
Göza dəyməsə də insan ləpiri;

Ele zənn elə ki, Kürsən, Arazsan,
Axırsan bir yerdə illerdən bəri.

Araz – torpağımın alışan nəbzi,
Kür bu od üstünə su tökür, oğlum.
Mənim nişanəm ol, xalqımın rəmzi,
Mənim Araz oğlum, mənim Kür oğlum.

Nə dərdim, o tayda güllər solmasa...
Araz möhnətinə çarə olmasa
Hicran qılincını çekər üstünə.

Sənə görünməsin yaşamaq asan,
Yanıb ətrafinı işıqlatmasan
Zülmət qurşun kimi çökər üstünə.

VI

Zülmət qurşun kimi çökər üstünə,
Çalış ki, zülmətə bulanmayasan.
Hicran gecəsi də dursa qəsdinə
Sayıq ol, oduna qalanmayasan.

Nur ol, deməsən də zülmətə yadam,
Özünə yad olma bir anlığa da.
Oğul, bu dünyada ağıllı adam
Çevirər xeyrinə qaranlığı da.

Ömrün payızı var, ömrün qışı var,
Şaxtası, dolusu, qar-yağışı var,
Sən hələ baharsan, sən hələ yazsan.

Bəlkə qaranlığa nur saça bildin...
Bəlkə cığır aça, yol aça bildin –
Qranit qayanın köksünü qazsan.

VII

Qranit qayanın köksünü qazsan
Nağıl möcüzəsi göründü bəlkə.
Başına gələni daşlara yazsan
Qobustan yaşının büründü bəlkə.

Yox, yox! Qobustanın dərdi ağırdır,
Burda bir qayanın bir hekayəti.
Hər cizgi, hər şəkil qədim nağıldır
Zaman kölgələyib bu həqiqəti.

Parçala dərənin sal daşlarını,
Yoxsa fəryadını, göz yaşlarını
Düşmən gülələrlə tikər üstünə.

Yarmasan bu “qaya-mühəsirəni”,
Dərə öz təkinə sovurar səni,
Zirvə daş qalağı tökər üstünə.

VIII

Zirvə daş qalağı töker üstünə,
Zirvənin altında az dolan, az gəz.
Salsa kölgəsini əgər üstünə
Onda öz kölgəni axtarma əbəs.

İnsan, kölgəsində səksənib qorxsa,
Nə gərək bu sayaq diri, ay oğlu!
Kimin yer üstündə kölgəsi yoxsa,
Torpağın altındır yeri, ay oğlu!

Gizlənmə heç kesin qanadı alda,
Özüne elə yer seç ki həyatda
Səni salamlasın Günəş birinci.

Şöhrətin, hörmətin elə yayılsın,
Çalış durduğun yer zirvə sayılsın,
Ancaq heç vaxt olma zirvə girinci.

IX

Ancaq heç vaxt olma zirvə girinci,
Orda şaxtaya bax, orda qara bax.
Ordan yixılmağın var tezi-geci,
Qartallar yixilmir zirvədən ancaq.

Boş yerə gücünlə qırṛələnmə çox,
Quşla ovlayalarlar çox zaman quşu.

Əgər qartal olsan, buna sözüm yox,
Çətindir, çətindir qartal uchuşu.

Xeyirin ardınca güdükcüdür şer,
Axır ki, bir dəfə dərəyə düşər
həmişə zirvəyə dırmanan keçi.

Dərədə dikələn pahida dönəmə,
Zirvədə yellənən buluda dönəmə,
İnci ol, zirvədə nə gəzir inci.

X

İnci ol, zirvədə nə gəzir inci?
Qəvvəs ol, incini dəryada ara.
Nə qohumu qina, nə dostdan inci,
Qohuma da yara, dosta da yara.

Dilin hər ürəyə qoy olsun açar,
Alçaqla, nadanla oturma, durma.
Hamının sohvini görməyi bacar,
Hər kəsin sohvini üzünə vurma.

Şeytanlar çoxalıb, ayıq ol sən də,
Dünən saman altdan su yeridən də,
Bu gün su altından yeridir saman.

Həyata uzaqdan boylanıb baxma,
Dəryanın dibinə enməkdən qorxma,
İncini bağında gizləyir ümman.

XI

İncini bağında gizləyir ümman,
Ümman sırla dolu, hikmətlə dolu.
Orda qasırğalar başlayan zaman,
Qəmlənəməz baliqla baliqçi oğlu.

Dəniz! Torpaq üstə mavi bir ada,
Dənizçi özünə sanar ev onu.
Baliqtək dənizdə yaşamasan da
Baliqçi oğlutek bari sev onu.

Zirvəyə səsləyir deniz də bizi,
Ən dərin yeridir onun zirvəsi,
Dalğa tək şahə qalx, kükre, çägla gəl.

Daşdan çıxsa belə əger çörəyin,
Daş yox, ipək olsun fəqət ürəyin –
Şairin sözünü yadda saxla gəl.

XII

Şairin sözünü yadda saxla gəl,
“Sanma yalan olar şair kəlamı”.
Daha çox günləri sən soraqla gəl,
Əlində bu günün nur dolu camı.

Sən ki, yaranmadın öz istəyinlə,
Təkcə özün üçün yaşama, oğlum.

Bir baş ki, yükləndi qəzəblə, kinlə,
O başı ciyində daşima, oğlum.

Böyükün, kiçiyin yolunu gözlə,
Bütün insanları sevib azizlə,
Axı, biz insanıq her şeydən əvvəl.

Eşq ilə qəlbini, evini qızdır,
Bil ki yer üzündə sevdiyin qızdır
Hamidan ağıllı, hamidan gözəl.

XIII

Hamidan ağıllı, hamidan gözəl
Bir qız yollarında dayanıb, oğul!
Nə xına görübür o gøyərçin əl,
Nə də sir-sifəti boyanıb, oğul!

Elə gözəldir ki, sən yemə, içmə
Tamaşasına dur hüsnün, qamətin.
O qızın yanından mürgülü keçmə,
Sənin taleyindir, sənin qismətin.

Onun saçlarında yaylaşın ətri,
Onun nəfəsində bulağın ətri,
Hünərdə, qeyrətdə bir diş aslan.

Cahanda ölüm də eşqə baş ayır,
Yer deyir, gøy deyir, dənizlər deyir:
Hamidan güclüsən insan, ey insan!

Vaqif Hüseynov

XIV

Hamidan güclüsən insan, ey insan!
Səni sarsıtmayıb xaqanlar, şahlar.
Əllərin göylərdən üzülən zaman
Ayağın altına düşüb allahlar.

Başın günəşdədir, gücün torpaqda,
Sabahın həqiqət, keçmişin nağıl.
Oğluma danışdım hünərin haqda,
- Sən də hünərlü ol, - dedim, - ay oğul!

İnsan cərgəsinə qoşul, ay bala!
Bir qartal qanadlı quş ol, ay bala!
Simurq tek hayan ol insan oğluna.

Bu dünya tamaşa, şəbih deyil ki!
İnidən anla ki, indidən bil ki,
Xalı döşənməyib ömür yoluna.

XV

Xalı döşənməyib ömür yoluna,
Büdrayıb aşanda əzilməyəsən.
Qüvvət yiğ dizinə, güc ver qoluna
Dolayda təngiyib üzülməyəsən.

Qorxunc bir dərədə yolunu azsan,
Zülmət qurşun kimi çökər üstünə.

Mənə vaxt verin

Qranit qayanın köksünü qazsan
Zirvə daş qalağı tökər üstünə.

Ancaq heç vaxt olma zirvə girinci,
İnci ol, zirvədə nə gəzir inci?
İncini bağrında gizləyir ümman.

Şairin sözünü yadda saxla gəl:
Hamidan ağıllı, hamidan gözəl,
Hamidan güclüsən, insan, ey insan.

1978

Qranit qayanın köksünü qazsan
Zirvə daş qalağı tökər üstünə.
Ancaq heç vaxt olma zirvə girinci,
İnci ol, zirvədə nə gəzir inci?
İncini bağrında gizləyir ümman.
Şairin sözünü yadda saxla gəl:
Hamidan ağıllı, hamidan gözəl,
Hamidan güclüsən, insan, ey insan.

316

317

Vaqif Hüseynov

LƏNKƏRAN

Şəkər Aslana

I

"Lənkəran" deyəndə qabarır sinəm,
Onun sinəsində ehtisama bax!
Lənkəran tükənməz, zəngin xəzinəm,
Bir tərəfi dəniz, bir tərəfi dağ.

Dünyanın əl boyda parçasıdır o,
Bu əl kainatı ucmaq istəyir.
Zamanın sehri xalçasıdır o,
Açıb qanadını uçmaq istəyir.

Ana təbiətə mat qalmışam, mat,
Duzlu bir şerdir sankı kainat
Lənkəran bu şerin ən gözəl bəndi.

Elə ucalıb ki, bu altmış ildə,
Hünəri dolaşır ağızda, dildə,
Şöhrəti yayılıb cahana indi.

II

Şöhrəti yayılıb cahana indi,
Dünyanı qərq edib çiçəyə, gülə,

318

Mənə vaxt verin

Lafələr çöllərin qızıl rübəndi,
Dərələr dumanla ləbələb, sile.

Qranit qayalar yaşıl boyanıb,
Dərəni dolduran yazın səsidi
Düşündüm: torpaq ki, belə oyanıb
Dağlar da, daşlar da söz deyəsidi.

Verib buz bulaqla dodaq-dodağa,
İstisu eşqini açır torpağa,
Gərək bu sevdayla danışam, dinəm.

Görünçə Belləbur qalasını mən,
Lənkəran qalası keçdi gözümüzən,
Qəmli keçmişinə istədim enəm.

III

Qəmli keçmişinə istədim enəm,
İstədim oyadam xatırəleri.
Yenə üzərimə qoşun çökdi qəm,
Titrədim, ləngərim tərpətdi yeri.

Gördüm ki, yapışib toxadan, xışdan
Bicarda can verən əkinçi babam.
Çörəyə həsrətdi təknəsi qışdan,
Əriyib, üzülüb, tökülib tamam.

319

Yaxdı fələkləri ahı, harayı,
Çıraqban eylədi neçə sarayı,
Ocağı qaraldı, çıraqı söndü.

Yenə xəyalimdə məhkəmə qurdum –
“Hardasan, Lənkəran qalası?” – sordum,
Hər daşı dil açdı, danışdı, dindi.

IV

Hər daşı dil açdı, damışdı, dindi,
Qorxulu bir nağıl söylədi hər daş.
Yenə at belinə igidlər mindi,
Atlandı bir qoşun vahimə, təlaş.

Təbillər, şeypurlar haray çekirdi,
Qala divarları üstündə hełə.
Sinədən-sinəyə ölüm səkirdi,
Hər meydan dönəmişdə qanlı bir gölə.

Dünya boğulurdu sitəm içində,
Analar, gəlinlər matəm içində,
Quşların nəğməsi fəryad nidalı.

Sanma ki, ölenlə ölürdü dağlar,
Min bir gözəlliklə gülürdü dağlar.
Dağlar gəlin kimi nazlı, ədalı.

V

Dağlar gəlin kimi nazlı, ədalı.
Kim deyib görəsən “dağlar dağımızdır”.
Dağlar dövran görüb qanlı-qadahı,
Köksü ona görə dağım-dağımızdır.

İlk insan məskəni dağlarda min-min,
Zaman daşdan keçib, oxdan ötübdür.
Morqanın açdığı küp qəbirlərin
Yaşı dörd min ili çoxdan ötübdür.

Hər dağ yenilməyən qədim bir qala,
Lalələr alışan bu çol, bu tala
Babamın közərən ocağıdırımı?

Günəşə ucalır dağlar, Günəşə!
Gəlinə bənzəyir dağlar həmişə,
Meşələr dağların duvağıdırımı?

VI

Meşələr dağların duvağıdırımı,
Yoxsa meşələri cehizmi bilək?
Hər yarpaq bir qızın yaylaşdırımı?
Nə vaxtsa əlindən qapıbdır külək.

Bu pahd ağacı, bu da ki qovaq,
Gör necə vüqarla ucalıbdı nil.

Vaqif Hüseynov

Dəmirağacına az heyrətlə bax,
Baltanı qaldırma, dəmir ha deyil!

Hirkan meşələri qədimdən qədim,
Burda hər ağaca bir nəgmə dedim,
Süzüldü şerimə şəbnəmin balı.

Bir uca zirvəyə qalxdım bu səhər,
Uzaqdan nağıla bənzədi səhər,
Səhəri, axşamı səsli, sədali.

VII

Səhəri, axşamı səsli, sədali,
Gör necə qəddini açır Lənkəran!
Yaman qinayıram indi Dedalı,
İkartək güləşə uçur Lənkəran!

Bütün yer üzünü buyur gəz, dolan,
Mənim diyarımın tayı harda var?!

Azərbaycan kimi anası olan
Belə gözel olar, belə şux olar.

Sərhəddi naməlum o qədim Qala,
Şəhərdə nöqtəyə dönüb az qala,
Lənkəran keçmişə gözdağıdırı?

Mənə vaxt verin

Fərəhələ oxuyur ürəklər burda
Mahni bəstəleyir küləklər burda,
Xəzər nəgmə deyən dodağıdırı?

VIII

Xəzər nəgmə deyən dodağıdırı?
Yel əssə şəhərin dodağı qaçar.
Dodaqlar təbəssüm bulağdırı?
Dodaqlar nur saçar, təbəssüm saçar.

Dünyanın özüylə yaşıddır Xəzər,
Nəgməsi həmişə müasir olub.
Gah qəmlidir Xəzər, gah şaddr Xəzər,
Sevinci aşkarlı, qəmi sırr olub.

Qan ilə boyanıb bir zaman suyu
Ağlayıb, hönkürüb əşrlər boyu,
Oxuyub qüssəli, dinib qüssəli.

Qoynuna bir dünya fərəhmi endi?
Ərlər məkanıdır sahillər indi,
Burda igidlər var – qaya cüssəli.

IX

Burda igidlər var – qaya cüssəli,
İgidə bənzəyir qaya da burda.

Hər insan oğlunun uzansa əli
Çatar Günəşə də, Aya da burda.

Alqış bu qüdrətə, alqış bu gücü,
Fərəhdən ürəyim uca dağ olur.
İndi Lənkəranda gündə bir neçə
Baloğlan doğulur, Həzi doğulur...

Qızların ürəyi dönür bir dağa
Burda Leylilər var, – Məcnuna arxa –
“İxtilati şirin, sözü məzəli!”

Burda məhəbbətin sınaqları sərt,
Burda oğullar var, – mağrur, igid, mərd,
Burda qızlar var ki, – dünya gözəli.

X

Burda qızlar var ki, – dünya gözəli...
Afrodita kimdir, Cakonda kimdir?
Sevgidir dünyanın sonu, azəli,
Hər qəlbə sədaqət, sevgi hakimdir.

Baxışlar od vurub yandırır canı,
Yox olar canın da dərdi, bələsi,
Bir nəgmə dolaşır indi hər yanı:
“Lənkəran qızları ceyran balası”.

Əbədi tərk edib iztirab bizi,
Sevgidir aşından ürəyimizi.
Bu şirin cəfaya tablayaqq, dözək.

Əl atdim, yandırı bir qız əlimi,
Qızlar od parçası, alov dilimi.
Zəhmətdir hamiya yaraşıq, bəzək.

XI

Zəhmətdir hamiya yaraşıq, bəzək...
Möhürlü mandatdır fəhlə əlləri.
Qızların saçına nə ulduz düzək,
Nə də çələng üçün yolaq gülləri.

Tapaq gözəlləri tarlada yenə,
Zəhmət nəğməsini qoy yaysın külək.
Hər qızın başına çələng yerinə
Bir iri, qabarlı, isti el gorok.

Sağların haqqı var sığal görməyə,
Əllərin haqqı var vüsal görməyə,
Əllər naxış düzər torpağı, daşa.

Əllərdir sərvətim, dövlətim, varım,
Elə ucalıb ki, yurdum, diyaram –
Hər tərəf nağıldır, hər yan tamaşa.

XII

Hər tərəf nağıldır, hər yan tamaşa
Evlər uca-uca; xana-xanadır.
Çəkin qonaqları yuxarı başa,
Lənkəran – möhtəşəm bir toyxanadır.

Babam Lənkəeon çağırıb onu
Sonra Ləngərkünan, Ləng aran olub.
Lakin itirmeyib öz qürurunu
Lənkəran – həmişə Lənkəran olub!

Nə qamiş evlərdən gördüm əsər mən,
Nə bir ləngərlənən, nə bir ləngiyən,
Bu torpaq bənzəyir bir yaqt qasa.

Möcüzədir, əfsundur, nədir Lənkəran?
Böyük gələcəyə gedir Lənkəran,
Yaşa, al bayraqlı şəhərim, yaşa!

XIII

Yaşa, al bayraqlı, şəhərim, yaşa!
Yaşa Lənkəranım, yaşa Vətənim!
Sənin büsatından gərək danişa,
Gərək söhbət aça hər misram mənim.

Parlaq bir ümidi, bir tər qonçədir,
Daha xoş sabahla görüşün, Vətən!

Düzü, nə gizlədim, ürəyimizdir,
Bugünkü yerişin, yürüşün, Vətən!

Dünyada görmədim tənha ucalan,
Bütöv bir ölkədir qeydinə qalan,
Sən də oğlunu sev, başına əl çək.

Hüsnünü bəzəyən əller var olsun!
Qoynunda yaşayan əller var olsun!
Parla üfüqlərdə qızıl günəştək.

XIV

Parla üfüqlərdə qızıl günəştək,
Səslə tamaşana bütün cahani.
Xəzər sahilində çiçəksən, çiçək,
Belə çiçək hanı, belə gül hanı?

Üstündən yel əssə yaşıł boyanar,
Bulud ətirlənər asimanında.
Səni görmək üçün erkən oyanar,
Günəş şəfəq-şəfəq axar qanında.

Sənə ana dedim, ana, ay ana!
Qoynuna dönərəm – getsəm ha yana
Sənilə bəxtəvər, sənilə şənəm.

Vaqif Hüseynov

Lənkəran! Qürurum, iftixarımsan,
Əbədi, pozulmaz bir baharımsan
“Lənkəran” deyəndə qabarır sinəm.

XV

“Lənkəran” deyəndə qabarır sinəm
Şöhrəti yayılıb cahana indi.
Qəmli keçmişinə istədim enəm,
Hər daşı dil açdı, danışdı, dindi.

Dağlar gəlin kimini nazlı, ədalı,
Meşələr dağların duvağıdır mı?
Şəhəri, axşamı səslə, sədali,
Xəzər nəgmə deyən dodağıdır mı?

Burda igidlər var, – qaya cüssəli,
Burda qızlar var ki, – dünya gözəli,
Zəhmətdir hamiya yaraşıq, bəzək.

Hər tərəf nağıldır, hər yan tamaşa,
Yaşa, al bayraqlı şəhərim, yaşa!
Parla üfüqlərdə qızıl günəştək.

RÜBAİLƏR

Mənə vaxt verin

Məhəbbətdir məni qanadlandıran,
Məhəbbətdir məni yaxıb-yandıran.
Məni parça-parça doğrayın, yeno
Hər tikəm deyəcək: - sevirom, aman!

* * *

İnsanın alçağı, yüksəyi olmaz!
Günah zamandalıdır, düşünün bir az.
Ağlım tozu hara, bu tufan hara?!

İnsan bir şüşədir, sərvətsə almaz...

* * *

Vaqif, fəlek'lərə söz atəsi aç,
Qoy göylər üstüna çökəməsin qırımcı.
Çoxmu oynayacaq Günəş ilə Ay,
Sevinc ilə kədər belə "gizlənpaç".

* * *

Qoyma ki, piyaləm sərabsız qala,
İçim asta-asta, tök bala-bala.
Məst iken gözümde tikan gül olur,
Matəm toya dönür, zəhərsə bala.

* * *

Vaqif Hüseynov

Bu ağlı-qaralı dünya mənimdir,
Sinesi yaralı dünya mənimdir.
Fəlakət atası, kədər atası,
Sevinçdən aralı dünya mənimdir.

* * *

Mən kiməm, insanam, zahim, xeyirxah,
Mayamı yaratmış savabla günah.
Göndər hər bələn var, çəkərəm şəksiz,
Məni öz bəlamdan sən qorū, Allah!

* * *

Vəzifə dizdədir, çök dizə, əy baş,
Döysünlər, söysünlər... rütbən olsun kaş.
Arvadın gözəlse, sənə zaval yox,
Onu ver qabağa - böyü, ay oğraş!..

* * *

Dünyanı dəyişə bilməzsən yalqız,
Dünya tamaşadır, sən də bax yalnız.
Bürünüb palaza sürün xalq ilə,
Arşına bax, bez al, anaya bax, qız.

* * *

332

Mənə vaxt verin

Arifsən, bəri tut gəl qulağımlı,
Sənə nişan verim hikmət dağını.
Dünya təsbehində muncuq tək durma,
Tez qır bu təsbehin çürük bağımlı.

* * *

Söz yox, meyxanada sən çox olarsan,
Ayiq ol, hamidan tez tox olarsan.
Sabun köpüyü tək yüngül olma gəl,
Sən tez yüksələrsən, tez yox olarsan.

* * *

"Xəyyam, Xəyyam" deyib içmə bu qədər,
Həyat tiryəkidir bu "müşki-ənbər".
Peyğəmbər içkini haram buyurub,
Xəyyamımı üstündür, yoxsa peyğəmbər?!

* * *

Ağzının yolunu tanırı hamı,
Bir tələ deyilmə sərvətin tamı.
Dodağa tutan var eşqin camını,
Ürəklə içəsən gərək bu camı.

* * *

333

Vaqif Hüseynov

On iki rübai yazdım su kimi,
Ancaq on üçüncü tutdu əlimi.
Mən dindar deyiləm, fəqat bu duyu
Aşkar edilməmiş qüvvə deyilmə?

* * *

Aşkara çıxmayıb dünyada çox iş,
Bizi hara çəkir görən bu gediş?
Arzumuz, deyirlər, tənzim olunmur,
Bəs onda qəlbimiz nəyə gərəkmış?

* * *

İtalyan alimi Petrucci ki, var,
Az qaldı dinləri etsin tar-mar.
Süni qayda ilə uşaq yaratdı,
Ey bəşər, axırın görək nə olar?

* * *

Başımdan bir ağrı qopdu bu ara,
Bütün varlığımı qısnadı dara.
Çox başlar ağrından dönüb torpağa,
-Misal de, Tagiyə söyledi: - Dara!

* * *

334

Mənə vaxt verin

Səni çağırardım, gələrdin dərhal,
Gəlişin həqiqət, gedisin xeyal.
Min bir sual saçır dilim dörd yana,
Dəyib başdaşlara, qayıdır sual.

* * *

Üreyim ağrıyrı çarası yoxdur,
Gözümün ağı var, qarası yoxdur.
Ümid və İradə deyir: - mətin dur,
O kimdir qəlbində yarası yoxdur?

* * *

Dünyada dəyişən nə var, de, dörək?
Torpaq o torpaqdı, fələk o fələk!
Yumub gözlərini min il sonra aç,
Küçə o küçədir, dirək o dirək!

* * *

Bu yürüş, bu axın, bu qovağa, bus əs,
Olmazsa, dünyamız olar bir məhbəs.
Yüz il sükünətdə keçən bir ömür
Bircə gün yaşayan tufana dəyməz!

* * *

335

Vaqif Hüseynov

Yuxuya düşmənəm, bunu el bilir,
Yatanda, sanıram mənə el gülür.
Ey dost, yuxularda ömrü əritmə,
Qarşidan əbədi bir yuxu gəlir.

* * *

Sən ürəyin boyda, ağlın boydasan,
Ağlı da, qalbi də dində, ey insan.
Tək qəlbin eşqiyə daim sitəmdə,
Tək ağlın hökmüylə daim vaydasan.

* * *

Şairəm, deyərək bir böyük dana
Böyüüb mahalı getirmiş cana.
Aldada-alda xalqı, milləti,
Artıq özləri də utanır buna.

* * *

Sən ey ucuz matah satan kitablar,
Müəllif şövqünə batan kitablar.
Çoxunuz həsrətdir şızıl Günəşə,
Toz-torpaq altında yatan kitablar.

Vaqif Hüseynovun dörd övladı var. Onların tərbiyəsi ilə fəxr edən ataya ömür vəfa qılmadı ki, həs olmasa, bir nəvə üzü görsün. Ölümündən üç gün sonra böyük qızı Vüsalənin ilk övladı dünyaya gəldi. Bu, bütün ailəyə dərəcə oldu. İlk kürəkəni Rahim hələ o vaxt çox gənc olsa da, şairin yarımqıq qalan arzularını həyata keçirmək borcunu öz üzərinə götürdü. Vaqifdən sonra onun iki qızının və əziz xələf oğlu Sənməzin toy tədarükələrini bir ata qayğısı ilə gördü. Bu kitabın ərəsəyə golmasına də maddi və mənəvi cəhətdən kömək edən Rahim sanki şair qarşısında bir borcundan da çıxdı.

Rahimlə Vüsalənin məhəbbətindən yaranan əziz oğulları Rüstəm babasının üzünü görməsə də, onun bir şəxsiyyət, bir şair, bir insan kimi, on başlıcası bir

sənətkar kimi böyük olduğunu anladı. Onun uşaqlıqdan yazı-pozuya marağı olduğunu görən atəana çox sevindi. Gələcəkdə babasının yolunu davam etdirən görkəmli bir jurnalist olması üçün ona lazım olan şərait yaratdılar. Bunun nəticəsidir ki, Rüstəm orta məktəbi vaxtından əvvəl (eksperiment yolu ilə) bitirərək Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr institutunun beynəlxalq jurnalistik fakültəsinə (dövlət hesabına) daxil oldu. O, ilk azərbaycanlı tələbədir ki, MQİMO kimi məşhur olan təhsil ocağına orta məktəbin tam kursunu bir il tez başa vuraraq daxil olub. Onu da xatırladaq ki, ölkəmizin prezidenti cənab İlham Əliyev də bu institutunun məzunudur. Rahimlə Vüsalənin qız övladları da bu böyük elm ocağının müxtəlif fakültələrində təhsil alırlar.

Rüstəm babasının yolunu davam etdirmək, onu gələcək elmi və bədii fəaliyyətində yaşatmaq naməninə indidən yazışdırıb-yaradır. Tez-tez institut qəzetlərində və Moskvada çıxan «Kommersant», «Sport», «Voyaj» və digər mətbuat səhifələrində imzası görünür. Biz inanırıq ki, Rüstəm babası kimi gözəl insan, layiqli vətəndaş, sənətinə sevən əsl sənətkar olacaq.

Sənə tutduğun bu müqəddəs yolda uğurlar arzulayı-riq. Yaz, yarat və yaşat, Rüstəm bala!

Bu, Vaqif Hüseynovdur!

Vaqifin bircə oğlu Sənməzin bircə oğul balası Vaqif. Aılənin sonbeşıyi. Hamının sevimliyi. Hələ bilinmir böyüyüb hansı sənətin sahibi olacaq, amma o məlumdur ki, babasının adını yaşıdan, onu ölməzliyə qovuşdurən bu körpə gələcəkdə öz adına layiq əsl insan olacaq.

İndi şair Vaqif Hüseynovun evində bir kişi
qırığı balaca Vaqif Hüseynov böyüyür. Baba
Vaqifdən nəvə Vaqifə qalan yadigarları o, özündə, öz
simasında, öz mənində yaşadacaq.

Nəvə Vaqifə baba Vaqifin ruhu həmişə kömək
olsun.

*Atam – Vaqif, balaм – Vaqif,
Bir alınmaz qalam – Vaqif.
Şən varsansa, inanıram,
Ucalıbdır qalam, Vaqif!*

*Bibin qurban gözlərinə,
Şirin-şəkər sözlərinə.
O işıqlı günlərinə
Qismət olsa, qallam, Vaqif!*

Mənə vaxt verin

YENİ ATALAR SÖZLƏRİ

Arılar da ayını oynada bilər.

Namərd üçün kişi öldürmək kişi olmaqdən
asandır.

Ördəyin vəzifəsini böyütələr, qaz da onun
kimi yeriməyə çalışır.

Balıq sahilə atılanda suyun qədrini bilər.

Malın itibəsə, imanını da itirmə.

Hamiya göz ağardan adamın dişlərinin rəngini
bilmək olmaz.

Göz baxmaq üçündür, soyundurmaq üçün yox.

Vaqif Hüseynov

VAQIF AFORİZMLƏRİ

Qırmızı kərpici ağartsa hər kim,
Dərdindən baş açmaz bir qoşun həkim.

Qırmızı kərpicə suvaq çəkəni
Cəhənnəm əzabı qorxutmaz yəni?

Köç etsən də bu dünyadan bir səhər özün,
Yaşayacaq yaxşı sözün, ağıllı sözün.

Ağıllı, qiymətli, müdrik söz ki, var,
Bu dünya durduqca ömr edər, yaşar.

Ağıllı, qiymətli, müdrik söz de ki,
Bir sözün olmasın heç zaman iki.

Axtar, seç həmişə sözün safını,
Söz də qızartmasın öz sərrafını.

Sözün qədrini bil, sözünü yemə,
Sözlə ürəkləri ala bilərsən.
Qızıl dişin varsa, ucuz söz demə,
Qızılı qiymətdən sala bilərsən.

338

MÜNDƏRİCAT

Mənə vaxt verin	3
Vaqif Hüseynov: Şəxsiyyət, sənətkar (<i>V.Yusifli</i>)	5

MƏNƏ VAXT VERİN

Sərim	15
Mənə vaxt verin	16
Salam	18
Yalvarmaq kişilik deyil	20
Vaxt gələr	21
Məzarlardan galən səs	23
Nehəng vardır	25
Qibtə eləmirəm	27
Yetər	28
Dünyanın mənzərəsi	29
Alimin faciəsi	29
Çörək	30
Təzyiq	31
Şer ömrü	33
Dedilər	34
Qiybat	35
Alabəzək misralar	36
Dilənçi	37
Epitafiya	37
Yaxşı yol, qızım	38
Yenidən	40

339

İLLƏR AYRICINDA DÜŞUNCƏLƏR

İllər ayrıcında düşüncələr	43
Anıb o günlərin faciesini	46
Ömrün bir anı	49
Anaya alqış	49
Krim dəftərindən	50

MƏNİ BİR HAVADA GÖRMƏYİB HEÇ KƏS

Məni bir havada görməyib heç kəs	59
Bəlkə də	59
Məzhəkə qurtardı	60
Saxlayın bu oyunu	61
Kədər	63
Ürəyimə bax	64
Mənim ümidi	65
Ağlamaq istəyirəm	67
Qəribsədiyim axşam	68
Vaxt gələr	69
Burda Şəkər ilə	70
Poetik savaşma	71
Vaqifə	72
Şəkərə	73
Hər yolumuz həqiqət	74
Məni izleyin ki	75

GƏNCLİK VƏ QOCALIQ

Gənclik və qocalıq	79
Qoca və qarı	80
Qocalar	83
Qocaldım	84
Qocaların nəğməsi	86

DƏNİZ ÇAĞIRIR

Dağ çayı qızların olar gecələr	89
Səma gör necə yanır	90
Yanğın	91
Bakının küçələri	92
Şəriyyət nəfəsləri qış	94
Bahar təzadları	96
Odlu diyar	97
Durnalar	98
Masallı	99
Erkan payız	100
Dəniz çağırır	101
Baharım	102
Qiş ləvhəsi	103
Meşədə bir tənha daxma var imiş	105
Hirkan meşəsində	106
Masallı (nəğmə)	108
Viləş	109
Lənkərana gəl	110

Cəlilabadda	111
Bakı küləyi	113
Bu dəmir ağacı nağıldı eyzən	114
Göylər	116
Payız gecəsi	117
Qızıl payız	118
Bahar	119
Səkkizliklər	120

GÖZ VƏ KÖZ

Göz və köz	129
Ömür kimi	130
Sən idin	132
Mən yadına düşmüşəm	133
Ağlaram	134
Sağ olun, gözəllər!	135
Bir gözələ şer yazdım	136
Yuxuya bənzəyən həqiqət	137
Karvan tələsir	138
Həyatın özü kimi	139
Bilseydim ki	140
Subayam	141
Gözəllər tükəndi məhəlləmizdə	142
Bacarmıram	143
Adsız şer, sözsüz nəğmə	144
Sən mənə bu sayaq görünməmişdin	146
Seç götür	147

Bu gecə	148
Laçın kimi	149
Bir qız yatır	150
İntizar	151
Yalnız sevmək üçün	152
Salamat qal	153
Hansı sürətlə?	154
Səadət	155
Yoxsa göynəyərsən	156
Dünyanı kim saxlayır?	156
Güldən yarpıza qədər	157
Dağılaşan, ey dünya!	158
Puşkin qızları	159
Pedməktəbdə qızlar var ki!	161
Qarabala	162
Desələr	163
Həsrət (I)	164
Həsrət (II)	164
Məst oldum	165
Lənkəran qızları ceyran balası	166
Sahildə bir qız oxuyar	167
Həsrət	168
Gözər	170
Hardasan, Leyla, Leyla?	171
Təcnis	172
Gəraylı	173
İstər, istəməz	174
Qız nəğmələri	174
Ay qızlar	175

Qız yükü – düz yükü	177
Bir qız gördüm	178

YAXŞI ADAMLARI QORUYAQ GƏRƏK!

Yaxşı adamları qoruyaq gərək!	181
Xırda adamların böyük hikkəsi	185
Gələndə və gedəndə	187
Gözün doysun, qaraca torpaq!	188
İllik dəfə	189
Bilmədim	189
Vətən	190
Vətəndən uzaqda	191
Mənim körpəliyim	192
Düzlük və əyrilik	193
Dirilmək qorxusu	194
Daş və insan	196
Qorxu	197
Mən insanam!	200
İllik görüş, babam, mən və oğlum	201
Gərək olum mən	202
Mənim barəmdə	203
Açı dünya, bal dünya	204
İnsan	205
Qalsın (I)	205
Qalsın (II)	206
Torpaq yaman dözümlüdür	206
Özümü tapacağam	207
Bilməmişəm	208

344

Əcəb yaxşı oldu	210
Hani o əvvəlki gülüşlərin bəs?	211
Nəğmələr	213
Şair	214
Dostum Mirhaşima	215

GÖR DÜNYANIN HARASIDIR

Gör dünyanın harasıdır	219
Aşığın sözü qurtaranda	221
Arvad tənbəl olanda	222
Kişi tənbəl olanda	223
Varsa əgər bir gözaltı	224
Afərin!	225
Fati qızı Leyla	226
Alça gül açdı	228
Miyanə adam	228
Gördüm ki	229
İçim özümü yandırır	230
Kimə qulaq asım?	231
Əhsən!	232
Gel məni gör	233
Nadanlıq	234
Sayıqlama	235
Atalar sözü altında	235
Yalan	236
Gözəl	237
Siz sağ, mən salamat	238
A!.. Bacın olsün, ay bacı!	240

345

Ay Leyli!.....	242
Oğlum Sönməzə	243
Balığın dərdi	244
Yuxu qurbanı	245
"Baliqçı nəgmələri"ndən	246
"Sükan arxasında" silsiləsindən	249

BELƏ DƏ OLUR

Sözün küt gedə-gedə	255
Amansızlıq	256
Peşimanam	257
Gecələr yuxuma ölürlər gəlir	258
Niyə bacarmırıq	259
Bayatılar	259
Evdə az tapılan ərlərə	260
Yaltaq	261
Gün getdi su içməyə	262
Bu səhər	264
Qoç döyüşü	266
Telegraf dirokları	267
Elə çiçək han? Elə söz ham?	268
Düzün de	268
Layıqsən?	269
Kupedə	270
Öpüşlər bəzəyir sefərimizi	271
Lenət	272
Ana və qız	274
Oğlan, nə yatmışan?	274

Gecikmiş etiraf	275
Qorxaqlıq facisi	276
Gecikmiş məhabbat	277
Mənə dəymə!	278

QOZƏL LƏM

Gəldi	281
Pul	283
Deyərdim	286
Qəzəl	287
Qəzəl	288
Söz	289
Qəzəl	290
Eləmə	291
Qəm yema, könlüm!	292
Pul	293
Bilmirəm	294

SONETLƏR ÇƏLƏNGİ

Məhabbat ayləncə deyil	297
İnsan	307
Lənkəran	318
Rübailər	329
Atalar sözləri	337
Vaqif aforizmləri	338